

Otroški vrtci: pogovor sosveta z deželno vlado

nt

naš tednik

Številka 15 Letnik 44. Cena 10,— šil. (25,— SLT)
petek, 17. april 1992

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.
Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Sosvet pod vodstvom predsednika dr. Matevža Grilca je imel prejšnji teden pogovor s koroško deželno vlado, ki so jo zastopali deželni glavar dr. Zernatto, njegov namestnik dr. Ambrozy ter deželni poslanec Schretter. Tema pogovora so bili dvojezični otroški vrtci.

Razprava z deželno vlado je tekla o predlogu sosveta, po katerem naj bi v javnih otroških vrtcih ustanovili dvojezično skupino povsod tam, kjer bi bilo najmanj pet prijav. To pa naj bi določil poseben deželni zakon. Predlog sosveta so podprli tudi župani dvojezičnih občin na zasedanju, ki je bilo letos februarja v Mohorjevi.

Izid pogovora z deželno vlado je bil naslednji:

● Prišlo naj bi do pogodbe med deželno in zvezno vlado, ki bi naj zajamčila sedanjo možnost financiranja dvojezičnih otro-

Dr. Matevž Grilc, predsednik sosveta

ških vzgojiteljic. Kot je znano, je Dunaj v primeru, da se odloči občina za javni dvojezični vrtec, že sedaj pripravljen financirati dvojezično otroško vrtčarico.

● V posameznih strankah naj bi prišlo do internih pogovorov med deželnimi vodstvi ter ustreznimi občinskimi frakcijami.

● Temu naj bi sledili še uradni pogovori med deželno vlado in občinami.

Sicer pa se je na pogovoru med deželno vlado in sosvetom izkazalo, da deželne stranke načelno podpirajo predlog sosveta. Poleg otroških vrtcev je bil na tapetu tudi predlog dr. Matevža Grilca, da naj bi bil glede koroških Slovencev sosvet v vsakem primeru tudi svetovalni organ deželne vlade. Stališče zastopnikov deželne vlade k temu predlogu je bilo pozitivno, vendar mora o tem deželna vlada sprejeti še formalen sklep.

Strpna vas: Kdo se pogaja v čigavem imenu?

Vse kaže, da se občina Globasnica ne bo prostovoljno odpovedala Strpni vasi. Na minuli občinski seji je globaški občinski svet soglasno sprejel prošnjo na občino Dobrolo vas, da naj jim le-ta v primeru priključitve Strpne vasi k občini Bistrica prepusti tisti del vasi, ki je od leta 1973 pripadal občini Dobrola vas.

Bistriški podžupan Peter Winkl (SP) se je menda za občino na lastno roko pogajal v Strpni vasi. Ostale frakcije zahtevajo pojasnilo.

Globaški občinski svet je bil na minuli občinski seji složen v vprašanju Strpne vasi. Soglasno je sprejel predlog, ki da županu Albertu Sadjaku prosto roko pri pogajanjih za tisti del Strpne vasi, ki je pred letom 1973 pripadal Dobroli vasi. Toda to seveda velja samo za primer, da se izrečejo Strpinčani v ljudskem povpraševanju za odcepitev od Globasnice. V Strpni vasi sami postajajo zadeve okoli „Komiteja za priključitev k občini Bistrica“ vedno bolj nepregledne, deloma celo dubiozne.

Tako naj bi občina Bistrica oz. njen podžupan Peter Winkl (SP) preprečila, da bi občina Globasnica kupila v Strpni vasi zemljišče. Kako je to možno, se bo vprašal navaden občan. Na občinski seji so globaški občinski odborniki (med njimi tudi Strpinčan Siegfried Werkl, FP) poročali, da je Winkl ponudil po-

sestniku zemljišča Tomascheju višjo vsoto, katero „lahko po priključitvi takoj dvigne na bistriški občini“. V Šmihelu pa nobenemu občinskemu odborniku ni znan sklep za nakup zemljišča v Strpni vasi. V čigavem imenu je

Govornik „Komiteja Pro Bistrica“ Franc Ambrosch (SP) je oddal vse funkcije v globaškem občinskem svetu.

torej Winkl dajal obljube? Naš tednik je to hotel zvedeti od njega osebno, toda podžupan ta teden ni bil dosegljiv; bil je na dopustu v Nemčiji.

Tudi prvo politično „žrtev“ je terjal konflikt okoli Strpne vasi. Globaški občinski odbornik

Franz Ambrosch (SP), ki je tudi govornik „Komiteja za priključitev k Bistrici“, je oddal v občini vse funkcije. To je od njega zahteval tudi župan Albert Sadjak. Ambroschovo mesto je v občinskem svetu prevzel Strpinčan

Nov v občinskem svetu je Strpinčan Stanko Sadjak (SP).

Stanko Sadjak, ki velja za zagovornika globaškega stališča.

Medtem so v bistriški občini vse frakcije (razen SP) najavile, da bodo od podžupana Petra Winkla (SP) zahtevale pojasnilo, v čigavem imenu se pogaja v Strpni vasi.

S. K.

IZ VSEBINE

Spominska svečanost ob 50-letnici pregnanstva strani 4/5

Martin Komar: Velika noč včasih in danes stran 9

Kritična razmišljanja župnika Fritza Lennkha strani 10/11

Gost v Našem tedniku: Franc Gasser strani 14/15

Velikonočna voščila strani 17—20

RAZOČARANI SMO NAD POLITIKI

Prejšnji teden so v Avstriji vse poklicno izobraževalne šole stavkale. Tudi šolska skupnost Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru se jim je pridružila. Do stavke ni prišlo, ker bi bili učitelji želeli imeti višje plače. Šlo je edinole za to, da politiki — v interesu učencev — ne bi poslabšali pogojev za pouk. Minister Scholten hoče poklicnim izobraževalnim šolam zmanjšati število ur. To bi mdr. pomenilo veliko manj prostih predmetov, pospeševalnih tečajev ter predvsem manj delitev jezikovnega pouka po manjših skupinah.

Za našo šolo v Št. Petru je predvsem vprašanje glede delitve jezikovnega pouka bistvenega pomena. Imamo npr. več učencev iz Slovenije; ko vstopijo v šolo, nemščine ne obvladajo v zadostni meri. Dati jim moramo možnost, da v prvih letih svoje pomanjkljivo znanje nemščine kompenzirajo. Vrh tega koristi delitev jezikovnega pouka tudi tistim koroškimi učenkam, ki prej niso imele možnosti, da bi dobile temeljito izobrazbo v slovenščini. Zato pa je potrebna in

Dr. Janko Zerzer, ravnatelj Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru

predvidena delitev po manjših skupinah — podobno, kakor se to dela pri poučevanju tujih jezikov, npr. angleščine.

Po sedanjih ureditvah imamo tako delitev v prvih dveh letnikih, stroški za to pa se refundirajo šolskim sestram iz vzhodnoevropskega sklada. Vendar je sedanja ureditev povezana z vrsto nevesočnosti. Med drugim moramo vsako leto posebej zaprositi za delitev pouka v manjših skupinah in sploh nimamo zagotovila, da bomo tudi v prihodnjih letih dobili potrebno dovoljenje.

Vodstvo naše šole je zato lansko leto zaprosilo pri ministru za pouk in umetnost za odobritev šolskega poizkusa. Predvideval naj bi delitev vsega jezikovnega pouka v prvih treh letnikih, in to v korist vseh učencev. S tem bi ministrstvo upoštevalo izjemen položaj naše šole. Kakor pa se je medtem slišalo iz ministrstva, bodo našo prošnjo odklonili.

Ko se je pred kratkim minister Scholten uradno srečal z ministrom Vencljem, bi moralo biti tudi to vprašanje na dnevnem redu. Vendar slovensko ministrstvo ni smatralo za potrebno, da bi vprašalo našo šolo, o katerih konkretnih problemih bi se bilo treba pogajati z avstrijskim šolskim ministrom.

Prav tako smo v Št. Petru začudeni zaradi projekta, ki ga z vednostjo slovenskega ministrstva za šolstvo pripravljajo proponenti Višje šole za gospodarske poklice na Jesenicah in vodstvo HBLA Beljak. Učenci jeseniške šole naj bi praktični pouk obiskovali v Beljaku. Ne moremo razumeti, zakaj se pri tem prezira naša šola v Št. Petru in zakaj smo o teh načrtih zvedeli šele iz časopisov. Saj bi moral obstoj naše šole biti v Ljubljani znan, sploh, ko imamo precej učenk iz Slovenije.

Radi bi se pogovarjali tudi o finančni podpori za razne izredne potrebe. Npr. imajo naši učenci — zato, ker je njihova šola na podeželju — težji dostop do kulturnih ponudb, kot ga imajo celovške šole. Stroški so zato precej višji, denarja pa več kot premalo.

Odprih vprašanj je še več. Potrebno bi jih bilo nujno rešiti. Kdaj bodo pristojni politiki v Avstriji in Sloveniji naši šoli priznali enakopraven položaj z drugimi šolami?

Šolska skupnost Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru

NAMESTO KOMENTARJA

„Spet sem se zšel v spominih pred desetletji“

Utrinki s spominske svečanosti ob 50-letnici
pregnanstva koroških Slovencev

Piše Franc Rehsmann

V veži Doma glasbe že srečam znanca iz časa našega pregnanstva; osiveli smo v teh letih. Srčno stisnem roko enemu in drugemu. Tudi dosti mladine, otrok in vnukov pregnancev opazim. Prijetno mi je pri srcu, ko spoznam, da leta preskušnje in trpljenja v tujini tudi po petdesetih letih niso pozabljena.

Ko pa vstopim v dvorano in zagledam „punkle“ in stare kovčke in tablico s številkami, postanem tih. Spomin v hipu preleti desetletja nazaj in se ustavi ob trenutku spoznanja, da se je svet čez noč spremenil.

Prebudila nas je vojaška sila z ukazom, da moramo v eni uri zapustiti vse, kar so rodovi s trdom in v potu svojega obraza prigarali — le zato, ker je bila moja mati Slovenka in ker to tedanjim nacističnim oblastnikom ni bilo po volji. Pa tudi zato, ker so koroški nacisti z našo zemljo lovili na limanice nekdanje sodeželane Kanavce; slovensko zemljo so jim obljubili kot nemški tisočletni raj.

Pevski zbori so zasedli oder, posedli so in že ob prvi pesmi spet zasledim obraze, kot bi bili iz nekdanjih dni . . .

Tedaj so naši očetje posedali v travi ob taborišču in tiho je nekdo začel domačo pesem, ki mu je bila po toliko solzah najbolj pri srcu; drugi so mu priskočili in tako dali rahlo upanje vsem,

ki so bili blizu. Slovenska beseda in pesem je bila prepovedana, a ko ni bilo vodstva v taborišču in po spalnicah, na tistem nikoli ni zamrla. In zaživela je ena pesem za drugo, kakor sem jih v nedeljo spet slišal.

Recitatorska skupina in poverzovalka pa so med pesmimi zborov brali iz pričevanj nekdanjih pregnancev.

Spet sem se znašel v spominih pred desetletji . . . Naše prvo ležišče na slami, brez vsake odeje ob Žrelski cesti v Celovcu . . . Ropotanje železniških koles druge noči me je vedno spet prebudilo . . . V blede razsvetlavi sem razločil napis postaje Beljak . . . Še bolj glasno ropotanje skozi predor Velikih Tur . . . V sivem jutru Freilassing, mrzla in hladna tujina . . . Kratak postanek v Münchnu; prav ob nas je jokalo majhno dete, ko mu mati ni mogla dati nobenega požirka . . . In naprej preko Donave — Wassertrüdingen, prva postaja triletnega tavanja.

Posebno močna je še misel na starše in njih razočaranje, gnev, jezo, molitev in upanje . . . Kakšna velika skrb za lačne otroke — ob praznih rokah; ob njih boleznih; ob slovesu doraščajočih, ki so odhajali na roboto ob povelju črnih poveljnikov. Kakšna teža je ležala na njihovih ramah, da vsaka nepremišljena beseda iztr-

Z desne: prof. Lajze Peterle, dr. Katja Boh in dr. Matjaž Kmecl

Predsednik Zveze slovenskih izseljencev podžupan Jože Partl (leva slika).

Desno: recitatorska skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple (vodi župnik Poldej Zunderl).

ga enega in drugega ob sebi še živečih svojcev.

Koj za menoj je sedela Mici Olip. S sosedo sva še na poti v Celovec govorila o surovi aretaciji Olipovih v taborišču Eichstätt in o preplahu med sotrpini. Bleščale so se ji solze v očeh. Saj je takrat bilo obsojenih na smrt in obglavljenih trinajst Selanov in Kapelčanov in nadaljnjih šestintrideset zaprtih na dolgoletno ječo. Pa ti niso ostali edini! Cela

vrsta jih je bila, ki so morali iz taborišča v zapor in koncentracijska taborišča, od koder se jih toliko ni več vrnilo.

Pa tudi vsa pisma staršev dragim v domovini so mi prišla v spomin. Veliko smo jih oddali na skrivnem in jih tudi tako prejeli. In tudi skrivna vožnja domov na Koroško k babici mi pride v spomin in brezuspešno iskanje zveze z uporniki ter spoznanje, kako usodno je to moje početje ne le zame, ampak tudi za starše in brate. In toliko večje spoštovanje me je navdalo do vseh, ki jim je to uspelo.

Pot domov po končani vojni je bila za nas nekoliko bolj gladka. Prihranjen nam je bil mrzel sprejem v Beljaku in čakanje v celovški jezuitski kasarni na vrnitev na domove. Trajala pa je vseeno tudi tri dobre tedne. Pot nas je vodila iz Nižje Avstrije preko Gradca, Maribora, Dravograda in Ljubljane v Področčico. Tujak pa spet bridko razočaranje. Sami

bi morali skoraj prositi, če smemo po treh bridkih letih, treh mesecih in treh dneh spet prestopiti prag naše domačije.

Ob koncu se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri tej spominski svečanosti, tudi govornikom za njih besede spomina, posebno našemu predsedniku Zveze slovenskih izseljencev, Jožetu Partlu, in predstavnikom Slovenije Kmeclu in Peterletu, ki sta poudarila skupno težko usodo vseh Slovencev v tistih dneh.

Tudi deželnemu poslancu Wurmitzerju bi se zahvalil; pač pa moram pripomniti, da prav ti, „po milosti pozneje rojeni“, imajo dolžnost, da se priklonijo žrtvam holokavsta in odpora, ker ravno ti so največ doprinesli k naši neodvisnosti; imajo dolžnost, da preprečijo oživiljanje nacizma in fašizma ter se trudijo, da se kaj takega nikoli več ne ponovi.

Beseda zahvale

Po nedeljski spominski slovesnosti čutimo potrebo in dolžnost, da se prisrčno zahvalimo vsem, ki so kakor koli prispevali k uspešnemu poteku prireditve.

Zahvaljujemo se avtorju scenarija Jožetu Rovšku in njegovim sodelavcem za izrsten izbor in pripravo besedil dokumentarno-kulturnega sporeda. Iskrena zahvala velja povezovalki Sonji Wakounig ter recitatorski skupini SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, v kateri so pod vodstvom režiserja Poldeja Zundra sodelovali Branko Korotaj, Franci Sadolšek, Erhard Ošina, Mari Doujak, Marija Benetik in Marija Ošina. Prav tako se zahvaljujemo za kvalitetno izvajanje pevskih točk moškemu pevskemu zboru „Foltej Hartmann“ SPD Edinost iz Pliberka, moškemu pevskemu zboru SPD „Valentin Polanšek“ z Obirskega in mešanemu pevskemu zboru Pevskega društva Sele ter njihovim pevovodjem Božu Hartmanu, Emanuelu Polanšku in Romanu Verdalu. In beseda zahvale velja tudi Mateju Rovšku za osvetljava ter vsem uslužbenkam in uslužbencem osrednjih organizacij za njihovo organizacijsko pomoč.

Naj ob koncu izrečemo toplo zahvalo še vsem številnim obiskovalcem in obiskovalkam spominske slovesnosti, v pričanju, da smo s to prireditvijo skupno manifestirali izseljensko zavest, ki naj ostane živa med nami kot spomin in opomin!

Zveza slovenskih izseljencev

Obisk spominske svečanosti je bil zelo dober.

Visokohitrostna
železnica skozi Rož
in Podjuno

Slovenija ponuja alternativo

Slovenija bi lahko pomagala Avstriji in Koroški iz problemov, ki čakajo v zvezi z načrtovano gradnjo jugovzhodne železniške povezave. Slovenski prometni minister Marjan Krajnc je ob pobudi EL izrazil pripravljenost za konkretne pogovore.

Na Koroškem se prebivalci v Rožu in Podjuni ostro branijo pred gradnjo visokohitrostne proge Dunaj — Graz — Celovec — Italija. Ta dvotirna proga (na kateri bi dnevno vozilo 250 vlakov s hitrostjo 200 km/h) bi po mnenju večine županov v Rožu bil katastrofalen poseg v življenjsko okolje prebivalcev.

Pretekli teden je na javni predstavitvi v Celovcu župan Bistrice v Rožu Hubert Gradenegger dejal, da se bodo občine uprle tej gradnji z vsemi silami. Prebivalec iz te občine pa je celo menil, "da je Koroška zmagala že v enem obrambnem boju in da bo dobila tudi drugega — proti železnici".

Predsednik EL, občinski odbornik Andrej Wakounig, se je prav tako javno izrekel proti gradnji železnice skozi Podjuno in Rož. Wakounig: "Od projektirane železnice bi prebivalstvo ne imelo ničesar, saj bi tovarni in osebni promet drvel mimo njih ter jim le poslabšal življenjsko kakovost. Kmetom pa bi železnica razrezala polja in jim tako vzela gospodarsko osnovo."

Kot alternativo je Wakounig predlagal traso skozi Slovenijo, ki želi in tudi potrebuje to povezavo z evropskim tržiščem. Z luko Koper pa se Avstriji ponuja izredno atraktiven prometni priključek.

V Celovcu je na povabilo EL slovenski prometni minister Marjan Krajnc skupno s častnim konzulom Karlom Smollejem predstavil možnosti sodelovanja na tem področju; prvi konkretni pogovor je na Dunaju že stekel (NT je poročal). Ker tudi v Avstriji ne pričakujejo jugovzhodne železniške povezave pred 25 do 30 leti, je minister Krajnc ponudil zaenkrat izgradnjo obstoječe mreže v Sloveniji. Slovenija pa je pripravljena tudi za gradnjo visokohitrostne železnice. Finančnih sredstev Slovenija sicer sama nima v zadostni meri, možnost financiranja pa obstaja preko Svetovne in Evropske banke.

Silvo Kumer

Ni še recepta za preživetja naših kmetij v ES

Kaj pričakuje našega kmeta po vstopu Avstrije k Evropski skupnosti (ES)? O tem vprašanju so v okviru Globaškega kulturnega tedna razpravljali najvišji koroški kmečki zastopniki, ki so vsi po vrsti ugotovili, da čakajo kmete težki časi. Kljub temu pa je proti vstopu v ES le Skupnost južnokoroških kmetov (SJK).

Poroča Silvo Kumer

Predsednik Kmetijske zbornice dr. Walfried Wutscher je menil, da so mu znane velike težave, ki jih imajo kmetje danes v ES, kljub temu pa se je izrekel za vstop k temu gospodarskemu velikanu. Wutscher: "ES se ne bomo mogli ubraniti, zato se moramo nanjo pravočasno pripraviti." Predsednik Zbornice vidi za avstrijske kmete edino rešitev v tem, da bodo dobili veliko direktnih podpor.

Prav tako za vstop v ES je votal novi podpredsednik Zbornice Manfred Sumper (FP). Menil je, da mora Avstrija pri pogajanjih doseči za koroško kmetijstvo poseben status („benachteiligt

Gebiet"), ki bi omogočil direktne podpore kmetom. Zastopnik SP-kmetov Franz Matschek pa je od vseh najbolj optimistično ocenjeval položaj kmeta, za katerega se po njegovem mnenju v ES odpirajo velike možnosti („Feinkostladen Kärnten"). „Položaj kmeta je treba realistično ocenjevati," je Matschku odgovoril ek. sv. Fric Kumer. Kumer: „Če je kmet leta 1958 gradil hlev, ga je stala ura zidarja 18,— šil., za meter lesa je dobil 780,— šil. Danes zahteva zidar na uro vsaj 200,— šil., za meter lesa pa dobi kmet le okoli 1000,— šil." Zato je Kumer svaril pred vsakim pretiranim optimizmom, posebej pa je še opozoril, da se po morebitnem pristopu v ES ne sme začeti razprodaja domače zemlje.

Proti vstopu v ES se je izrekel dipl. inž. Štefan Domej (SJK), ki je dejal, da se ostali kmečki zastopniki pač držijo linije svojih strank. Domej: „ES bo prinesla za navadnega konzumenta veliko prednosti, mleko, meso in drugi proizvodi bodo cenejši, nastradal pa bo kmet."

V okviru diskusije je Domej sprožil tudi vprašanje dvojezičnosti

Bodo naši kmetje preživeli? Kmečki zastopniki so si bili različnega mnenja. Z leve: ek. sv. Fric Kumer, Franz Matschek (SP), predsednik Zbornice dr. Walfried Wutscher (VP), vodja diskusije dipl. inž. Hanzl Mikl, dipl. inž. Štefan Domej (SJK) in podpredsednik Zbornice Manfred Sumper (FP). Foto: Fera-press

nosti v Zbornici in v časopisu „Kärntner Bauer". Wutscher, Sumper in Matschek k temu načelno niso zavzeli odklonilnega stališča, menili pa so, da za tak korak še ni dozorel čas, saj bi lahko prišlo do protestov. Zgle-

da, da imajo strankarski kmečki zastopniki trenutno še več strahu pred jezikom naroda soseda v deželi, kot pred ES, ki bo verjetno ogrožala obstoj mnogih koroških kmetov.

Kotmara vas: Peter Offner novi podžupan

Na seji v sredo, 8. aprila, že tretji v letu 1992, je inž. Peter Offner (SPÖ) prisegel kot novi 1. podžupan; doslejnji podžupan Bruno Buzzi je oddal vse občinske službe. Namestnik Petra Offnerja v občinskem predstojništvu je Fritz Planinger. Peter Offner je tudi predsednik odbora za gradnje in kulturo; v nadzorni odbor je prišel namesto njega Max Veratschnig, v odbor za okolje in tujski promet pa Maks Tschernjak. Gottfried Wurzer je novi član odbora za družine, socialno skrbstvo, zdravje in šport (namesto Herberta Schweia, SPÖ). Nova članica občinskega odbora je Josefa Suppan.

Med deli za kanal ob stari humberški cesti bo obnovili občinski vodovod (doslej cevi iz durita, nove bo iz simalena); občina bo plačala samo material.

Prišla bo tudi nova odredba za davek na pijače. K asfaltiranju poti v Črezdolu bo občina prispevala 600.000 šilingov (dolžina 1,9 km, celotni stroški ok. 3 milijone, dežela prispeva 70 odstotkov, od preostalih 30 % pa občina 70 %).

Za konec je župan Hugo Götzhaber prebral predloge; EL predlaga, naj občina čimprej postavi pri pokopališču zabojnike za ločevanje pokopaliških odpadkov; to je potrebno tako iz ekoloških kakor denarnih razlogov.

Zmago Jelinčič, predsednik Slovenske nacionalne stranke:

„Javno govorimo to, kar drugi mislijo potihem“

Citat, zapisan v naslovu, spada v programsko zakladnico Slovenske nacionalne stranke, izrekel pa ga je njen predsednik Zmago Jelinčič, ko smo se mudili pri njem na klepetu.

Piše Tadej Bratok

Zapisati moramo resnico, da mala stranka, sedaj še izven parlamenta, v Republiki Sloveniji dobiva vse več pristašev. Glavni motto njenega delovanja je: južnjake ven iz Slovenije, Slovenija mora pripadati Slovincem! To pomeni: „Prizadevali si bomo, da v kratkem v Sloveniji ne bo nobenega neslovenca več, kar v bistvu mislijo vsi Slovenci, a si ne upajo povedati na glas."

Zmago Jelinčič se na svojih predvolilnih shodih tudi fizično spopada z „južnjaki", celó strelja nanje. Na to početje, razen zelo redkih izjem, nihče ne reagira. Ergo: „Neslovinci so največji sovražniki Slovencev, zlasti južnjaki iz nekdanjih jugoslovan-

skih republik, ki so krivi za vojno, za dolgoletno ropanje deželice na sončni strani Alp, ki so krivi za to, da sedaj tako slabo živimo. In pa seveda komunisti, boljševiki vseh sort ter omahljivci v vrstah sedanje vladajoče kaste."

„Nihče ne bo ostal nekaznovan," je drugi motto Zmaga Jelinčiča. S tem misli zlasti na „rdeče direktorje, ki so v času slovenske pomladi in vseskozi zatem sistematično ropali slovenski narod, znosili milijone dolarjev na varno v tujino, sedaj pa preko Zbora združenega dela (= tretja zbornica slovenskega parlamenta) ovirajo privatizacijo."

Ministru Bavčarju Nacionalna stranka zameri, ker je v „dobrašni meri ohranil nekdanje boljševistične kadre, ki so še vedno zve-

prašanje, zakaj si je stranka mislila bataljon dobrih petsto boroženih pripadnikov, Jelinčič odgovarja preprosto, češ: stalno nas na naših shodih napadajo južnjaki", policija nas noče briniti, torej se imamo pravico briniti sami. In na vprašanje, od kod imamo dovoljenje za nošnje orožja, prostodušno odvrne, da takih dovoljenj pač nimajo. Policija ljub temu ne reagira.

Slovenska nacionalna stranka ma ta čas okrog tisoč članov, organizirana je precej konspirativno po načelu prostozidarskih društev, mnogo njenih članov je tudi v vrstah slovenske vojske. JLA. In tako naprej. Zato stranka povsod dobro obveščena o početju in kamor pride, izzove kakšen incident med „južnjaki" ali politiki. Ima tudi dobro izurjene borožene enote, ki bodo nemaloma jutri že oblekle strankarske uniforme.

Marširamo, marširajo

Iz naštetega bi se dalo sklepati, da gre za dokaj rasistično militantno, ako ne celo fašistično nastrojeno stranko. „Nikakor ne," zatrjuje Zmago Jelinčič. „Mi smo nacionalna stranka, kakršnih je po Evropi ogromno, fašistične stranke čisto nekaj drugega, tudi takšne, ki so po Evropi kar precej."

Pri tem ne gre pozabiti nekaj bistvenega: Predsednik stranke Zmago Jelinčič je kljub svojemu farmaceutskemu poklicu najprej vojak. Svoj ojnjeni krst je doživel kot pripadnik francoske tajske regije v 70-ih letih, nato je zaslovesel kot prvi Slovenec, ki je v času desetdnevne vojne uničil sovražnikov tank pri Brezovici.

Z MOJEGA VIDIKA

RUDOLF II.

Miselna zveza, ki jo ustvarja ime bivšega zveznega predsednika in enega od sedanjih predsedniških kandidatov, izvira iz upanja. Zavest, občutek, imeti na vrhu države instanco — ali recimo raje osebnost, h kateri se lahko zatečeš, ko gre vse po zlu, za posameznika in za skupnost nekaj pomeni.

Zvezni predsednik Rudolf I. je znal pokazati, kako blagodejna zna biti že samo dobra beseda — dobra, kot je lačnemu dober kruh, bi dejal pesnik. Pripadniki slovenske narodne skupnosti in drugi, ki jim je resnično pri srcu spoštovanje, poštenost in mir, smo primerno znali pokazati hvaležnost. To ni bila slepota.

Ko v času volilnega gibanja iščeš neke take misli, si seveda zelo blizu roba, kjer zdrkneš na ravan cenenege agitatorja. Prav velikih težav s tem ne bi imel, saj kot priznavalec ne poskušam prikrivati politične pripadnosti. Težje je verodostojno zatrditi, da je za tem velika mera resničnega prepričanja.

Res, da so bila osebna srečanja z dr. Rudolfom Streicherjem bežna. Lahko pa rečem, da je osebnost, ki žari ne nekje v nedostopni višavi, temveč neposredno v bližini, človeško in neprislilno.

Pričakujemo, da se vest bodočega zveznega predsednika ne bo ravnala po modi, časovnih tokovih in večinah, temveč na temeljih človečnosti, resnice in pravice. Človek, ki ga življenje v mladih letih ni razvajalo, ki pozna muke umazanega ročnega kakor izostrenega umskega dela, in ki je vaje pogovora z ljudmi, ne le na gladkem diplomatskem parketu, temveč tudi tam, kjer ni varen pred brkami, ne more biti napačen človek. Taka osebnost na vrhu države zna krepiti hrbtenico malemu človeku in manjšini, ki noče biti izločena iz družbe. To je tisto, kar ustvarja zaupanje.

Seveda o zaupanju ni mogoče glasovati. Glasovi pri volitvah bodo do neke mere predplačilo za voljo in sposobnost, moč in modrost pri izvrševanju poslanstva zveznega predsednika.

Vsega tega bo še kako treba v tem razgibanem času. Vsi, ki se ženemo za to, da bi se ljudje v naši deželi resnično razumeli, da bi drug drugega spoštovali, ohranjali zdravo samozavest in zlasti še za to, da ne bi malomarno zapravljali kulturnih dobrin, ki so bile podarjene skupni domovini, iščemo oporo v svetlih likih, ki jih žal ni na pretek.

Jaz bom volil dr. Rudolfa Streicherja za zveznega predsednika. Morda pa potegne še kdo z menoj! Če ne v prvem, pa vsaj v drugem volilnem postopku.

Oprostite, da ob prazničnem vzdušju ne pišem o kakem vstajenju. Taki smo pač ljudje, da spet in spet pademo. Po padcu pa je treba vstati. Da bi še dolgo vstajali z lastnimi močmi! — To so moje želje.

Tomaž Ogris

Elan sprejet v Austria-Skipool

Tudi korak na borzo je načrtovan

Po velikih gospodarskih težavah plava Elan v mirnejših vodah. 1. aprila letos je bila v Kranju v trgovskem registru registrirana nova ELAN AG Slovenija.

22. aprila pa je na programu zasedanje delničarjev. Možno je, da bodo od tega dne naprej na trgu v prosti prodaji delnice Elana. Dolgoročno načrtuje Elan tudi korak na borzo.

Na Brnci se je ta teden predstavilo novo vodstvo Elana. Generalnega in finančnega direktorja bo dobilo podjetje šele na zasedanju delničarjev 22. aprila, toda novi organizacijski koncept Elana je že izveden. Že med stečajem so se osamosvojile posamezne tvrdke Elana (ski, marine, flight, sport, commerce, service). Tako Elan na trgu ni prišel v večje težave. K temu so seveda mnogo doprinesle Elanove hčerke v inozemstvu, ki so bile v bistvu tudi po težavah v Begunjah

vedno likvidne in so skrbele za dobavo surovin ter tudi za prodajo na trgu.

11. marca letos je družba KOMEL (to je konzorcij največjih upnikov) kupil Elan Begunje.

Ostali upniki bodo po vsej verjetnosti izplačani z 80 % obveznosti. 22. aprila bodo na zasedanju delničarjev odločili, ali bo Privredna banka Zagreb koristila svojo pravico, da odkupi po ugodnejši ceni delnice v vrednosti 75 mio. nemških mark. Če ne, bodo te delnice sprva v Sloveniji v prosti prodaji. Ena delnica bi stala 100 mark. Dolgoročno načrtuje Elan korak na borzo. Vodja menedžmenta Elana Željko Lalič je zelo optimističen, da bo to možno izpeljati, saj trenutno

ocenjuje podjetja neka vidna avstrijska banka, ki je podala že zelo pozitivna vmesna poročila.

V Begunjah so tudi znižali število sodelavcev od 1400 na 640, kljub temu pa je ostala produkcija enako visoka. Poslovodja Vilko Bogataj je to utemeljil s tem, da se v prejšnjem Elanu ni delalo dovolj produktivno.

Popolnoma na višku je trenutno Elan Brnca. Poslovodja Vili Moschitz je poročal, da ima tovarna rekordno število zaposlenih (170), prav tako rekordno višino je dosegel promet s 430 mio. šilingov.

Na Brnci so preteklo sredo za beležili nadaljnji uspeh: Elan je podpisal triletno pogodbo z Austria Skipoolom (sprejeta je bila tudi tvrdka Salomon). Dve leti bo Elan dajal smuči na razpolago naraščajo, od leta 1994 naprej pa bodo lahko vozili z elanovkami tudi avstrijski tekmovalci v svetovnem in evropskem pokalu.

Povpraševanje po njih je tudi med vrhunskimi avstrijskimi smučarji veliko, je potrdil zastopnik Skipoola.

Silvo Kumer

IZ DRUGIH ČASOPISOV

Precej bolj trdoživa pa je „Rizzijeva nagrada“, ki je bila le lučal od celovškega mestnega gledališča, v Evropski hiši, podeljena bivši urednici nemškega cerkvenega lista na Koroškem, Mariji Halmer. Le-ta se je vzorno zavzemala za težnje, želje in zahteve slovenske narodne skupnosti na Koroškem, kar pa ji brez dvoma ni olajšalo dela, ki ga je končno resignirano opustila.

Rizzijevo nagrado, poimenovano po pesniku Vincencu Rizziju, ki se je šolal v Ljubljani in ki je v predmarčni dobi prejšnjega stoletja pozival k sožitju in se

Na radost ob podelitvi je žal padla senca

zavzemal za enakopravnost obeh jezikov in kultur na Koroškem, podeljujeta Zveza slovenskih organizacij in Slovenska prosvetna zveza osebnostim iz večinskega naroda, ki se zavzemajo za enakopravnost Slovencev na Koroškem.

Na radost ob podelitvi je žal padla senca, ker se je nagradjenka za nagrado zahvalila zgolj v nemščini, čeprav se je slovenščine kar dobro naučila. In še to bi moral dokaj toleranten človek prestat mirne krvi. Bolela je le utemeljitev, saj je bila voda na mlin vseh tistih „načelno“ naklonjenih do Slovencev, ki se vedno spet zabarikadirajo za formulo, da bi se slovenščine že naučili, če ne bi bila tako hudičevno težka.

S takim argumentativnim ovinkom se je lahko delati multikulturalnega!

Pika na i svečanosti ob podelitvi Rizzijeve nagrade pa je gotovo bilo dejstvo, da se je nagradjenka po dolgem in polemičnem govoru končno zahvalila s floskulo „Hvala lepa in nasvidenje“. Vsaj meni se je to zdelo tako, kot bi se za danes od Vas naenkrat poslovil s formulo „Danke schön, Aufwiedersehen!“

Pa brez zamere.

Horst Ogris v dnevniku „Slovenec“ (7. 4. 1992)

NOVO NA KNJIŽNEM TRGU

Knjiga o davčnem pravu izpod peresa našega rojaka!

Na Dunaju je te dni pri imenitni založbi ORAC (založba ORAC je v prvi vrsti specializirana na gospodarske in davčno-pravne publikacije) izšla knjiga našega rojaka Marjana Wakouniga (Kovačev iz Mlinč v Podjuni, maturiral na Slovenski gimnaziji l. 1976). Skupaj z avtorjem mag. Reinhardom Stögerjem (visok uradnik

dunajske finančne uprave) dr. Wakounig v razumljivih primerih predstavlja avstrijsko davčno pravo. Prav tako v tej knjigi nakazuje posledice davčne revizije, ki nastanejo takrat, če se podjetnik ni držal davčnih predpisov.

Knjigo, ki je na tem področju enkratna v Avstriji, naj bi si kupil vsak slovenski podjetnik, ki ima opraviti s finančnim uradom. Cena je 495,— šilingov; knjigo je mogoče naročiti kar pri založbi ORAC na Dunaju:

1010 Wien/Dunaj, Graben 17, tel. (0222) 55 16 21 - 0, faks (0222) 55 16 21 - 79.

PISMA BRALCEV

Spoštovani uredniki!

V številki NT/13 berem o uredniški svobodi. Tudi oblika NT je vedno bolj pregledna. Posebne strani pa bo potrebno imeti za predloge glede našega narodnega zastopstva.

V zvezi z narodnim zastopstvom je vprašanje volilne pravice kot eno od pglavitnih vprašanj. Če hočemo imeti koroški Slovenci demokratično zastopstvo, potem morajo imeti vsi Korošci, ki znajo slovensko, volilno pravico. Kandidati pa se morajo k slovenski narodnosti priznati in to podkrepiti z aktivnim delovanjem v vsaj eni slovenski organizaciji.

Poleg tega ponovno poudarjam, da mora biti naše narodno zastopstvo oz. parlament neodvisno od kandidature Slovencev, ki kandidirajo za politične stranke v deželni zbor. Sicer pa tudi deželna in zvezna vlada pričakuje, da imamo Slovenci demokratično izvoljeno zastopstvo, ker bi tako imeli pravega pogo-

vornega partnerja.

Iluzija pa je, da bi katerakoli slovenska stranka zajela skoraj vse Slovence kakor zajame SVP Južne Tirolece.

Pozivam vse koroške Slovence in nam naklonjene osebe, da zavzamejo k zgoraj navedenim predlogom svoje stališče ali da predložijo drugačne konkretne predloge.

kom. sv. Franc Rutar,
Dobrla vas

PREKLIC

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu r.z.z o.j. preklicuje svoje trditve, da je gospod Zvezdan Martič kot avtor televizijske oddaje dne 7. 2. 1991 namenoma prezrl Zvezo slovenskih zadrug in da se zato sprašuje, kaj so mu prikazane celovške banke za to dale.

Zveza slovenskih zadrug
v Celovcu

V četrtek, 23. aprila, ob 20. uri
v Kulturnem domu v Dobrli vasi

Podijska diskusija

KDO NAJ ZASTOPA
KOROŠKE SLOVENCE?

Velikonočni prazniki so slej ko prej pri zvestih in mlačnih kristjanih največji praznik v letu. Saj že samo prebujanje narave napravi prebivalce budne in pozorne. Spreminja se le način obhajanja za krščanstvo glavnega praznika — dan vstajenja.

Piše Martin Komar

Pred več desetletji je bila razlika veliko večja. Ljudje so živeli skoro samo na kmetih in niso bili med seboj sprti zaradi politikov in sredstev javnega obveščanja. Zato so vsi gojili skupni materinski jezik in si tudi brezpogojno v tedanjem pomanjkanju med seboj pomagali. Ker so visoko cenili družabnost, se je le-ta še posebej izkazala pri praznovanju velike noči. Prva skrb je bila, da so vsi prejeli zakrament svete pokore. Za prekupčevalce, ki pač niso znali govoriti resnice, je bil namenjen dan za spoved šele ob koncu posta, na veliki četrtek.

Pri nas v okolici Kazaz se je priprava na veliko noč pričela že v začetku posta. Potrebno je bilo priskrbeti in nacepiti bakle (debla iz smreke), da so do krstnice usahnile. Nakopali smo veliko količino štorov, jih nadrobili, iz njih naredili na bližnjem, takrat še golem, medtem že z gozdom šaraščenem, homu kupce, v obliki rožnega venca. Te smo v soboto na krstnico zvečer zažgali in vidni so bili v velikem delu Podjune. Vaščani so takrat v procesiji molili, fantje pa spredaj sukali zažgane bakle.

Po vseh vaseh so zbirali denar za smodnik, saj je bilo častno, da se v velikonočnih dneh strelja. Pred koncilom ni bilo še poldanskih sv. maš, tako se je bolj po tihem že v soboto zjutraj oglasila aleluja in so se razvezali zvonovi. To je bila znak za prvi strel in s tem se je začelo praznično razpoloženje. Prvi višek je bil blagoslovitev velikonočnih jedil. Košare jedil so k blagoslovu nosila dekleta. Fantje — strelci so pazili, pri katerem dekletu naj oddajo dvojni ali trojni strel. Merilo se je tudi po darovih za smodnik. Drugi višek dneva je bilo vstajenjsko praznovanje. To je bilo proti noči. Farani so v procesiji z duhovnikom, ki je nesel monštranco, šli po vasi, molili in peli velikonočne pesmi. Vzeli so s seboj tudi vse cerkvene bandere. Po obhodu so bile kratke litanije; tako so verniki lahko še pred nočjo prišli domov. Za vstajenjsko procesijo si je v tistih trdih časih še vsak prizadeval, da je imel vsaj nekaj nove obleke in si jo je s ponosom nadjal prvič na ta praznik.

V nedeljo se je navsezgodaj spet streljalo. Po obvezni praz-

nični sv. maši so bile pri raznih sosedih igre s pirhi (pobarvanimi jajci). V ponedeljek so bili v navadi obiski. Tedaj so botri obiskali svoje varovance in jim prinesli pogačo in jajc. Seveda je imela vsaka družina šunko, da je lahko obiskom narezala žegen. Gospodinje so si štele v čast, da so lahko pogostile vsakega, ki je prišel na obisk. Pravilo je bilo, da naj za srečo vsak med prazniki užije sedem različnih žegnov.

Radi smo takrat segli k ponujejni jedi. Danes pa se mnogi bojijo, da bi ne dobili preveč masti v kri. Kristjani smo pa tudi danes kot nekdam upravičeni, da naznanjamo praznik, kot ga opeva pesem: Dan presveti, dan veselja!

Ivan Malavašič
Velikonočno jutro

*Rodi se jutro v zarji zlati,
odmika v daljo se somrak,
pojo zvonovi v pesmi blagi
in v cerkev vodi nas korak.*

*Pred nami, bratje, je
VSTAJENJE,
ves povelečan KRIŽ žari
in novo že brsti življenje,
nam vero, upanje budi.*

*Res, vstal je, kot je
napovedal
in to obljubil tudi nam,
z Ljubeznijo na nas pogledal,
da kdor je z NJIM, ni nikdar
sam.*

*Zato veselo vsi praznujmo,
zahvalna pesem naj doni!
NJEGOVE zmage se radujmo,
ki v naših srcih zdaj živi!*

Velika noč nekdaj in danes

Anton Martin Slomšek (1800—1862) je leta 1846 postal lavantinski škof pri Št. Andražu na Koroškem. Leta 1859 je škofijski sedež preselil v Maribor in z novimi škofijskimi mejami usmeril poznejši slovenski narodnostni razvoj v državno celoto. S svojim teološkim, vzgojnim, literarnim in narodnobuditeljskim delom je Slomšek zaznamoval slovensko 19. stoletje.

Razstava govori o Slomšku in njegovem stoletju, ki je sprožilo pomembne politične in kulturne premike v razvoju slovenskega naroda.

Slovenska državna
razstava 1992

ANTON MARTIN SLOMŠEK

Maribor — Pokrajinski muzej
20. maj — 28. november 1992

Na razstavi je mogoče videti bogato izvirno gradivo, ki pripoveduje o Slomšku in njegovem delu: originalne listine, Slomškove rokopise, Slomškove osebne predmete, škofovski ornat, mašne plašče, cerkveno posodje, literaturo, dokumente o beatifikaciji, posebej dragocena je galerija Slomškovih likovnih upodobitev.

Slomškovo ustvarjalno osebnost dopolnjuje splošna podoba 19. stoletja: portreti cesarjev, papežev, škofov, arhivsko gradivo o prelomnih dogodkih, predmeti iz kulturne zgodovine, dela iz slovenske književnosti in likovne umetnosti, dokumenti o selitvi škofijske prestolnice iz Št. Andraža v Maribor, podobe Maribora in drugih slovenskih krajev ter še številni drugi eksponati.

Z razstavo se spominjamo 130-letnice Slomškove smrti in slovenske preteklosti, ki je utemeljila današnjo slovensko državo.

Cerkev, še bolj pa njene uradne ustanove, izgubljajo v naši družbi pomen. Tak razvoj opazamo tudi na Koroškem, kjer še posebej primanjkuje duhovnikov. Do demokratizacije v cerkvenih ustanovah slej ko prej še ni prišlo, ob delovanju raznih gospodarskih cerkvenih podjetij pa preostaja še vprašanje, kakšno moralo odgovorni za te ustanove pridigajo.

Kako gleda na ta in druga aktualna vprašanja mladi, kritično misleči duhovnik, lahko preberete v naslednjem pogovoru z župnikom Fritzom Lennkhom.

■ Z župnikom Fritzom Lennkhom se je pogovarjala Heidi Stingler

Kritična razmišljanja župnika Fritza Lennkha

O MULTIKULTURNI DRUŽBI

Fritz Lennkh je eden izmed maloštevilnih „nemško govorečih demokratov“, ki je spoznal dejstvo, da se je treba naučiti tudi jezik sosedu, če ga hočeš dejansko razumeti. Zato se je Lennkh sam naučil slovensko in je mnenja, da na tej osnovi lahko več prispeva k izboljšanju odnosov med obema narodoma. Po njegovem pojmovanju o multikulturni družbi lahko govorimo šele takrat, ko vsak govori jezik sosedu, ko spozna njegovo kulturo in življenjske navade. Vse ostalo so prazne besede, tako Lennkh, ki slej ko prej z velikim zanimanjem zasleduje koroško manjšinsko politiko.

O MANJŠINSKEM VPRAŠANJU IN VLOGI CERKVE

Pomembno vlogo za razvoj slovenske narodne skupnosti so po mnenju Lennkha imele cerkvene institucije. Poskrbele so npr. za ustanovitev dvojezičnih otroških vrtcev ter zasebne ljudske šole v Celovcu. Lennkh je prepričan, da danes v Celovcu ne bi bilo javne dvojezične ljudske šole, če Cerkev ne bi napravila prvega koraka.

O MANJŠINSKEM VPRAŠANJU Z DRUŽBENO- POLITIČNEGA VIDIKA

Vzdušje nasproti koroškim Slovincem se je po mnenju

Lennkha v zadnjih letih presenetljivo izboljšalo. To kljub diskusiji o reformi dvojezičnega šolstva. Pri tej razpravi je Lennkh redno zagovarjal stališče, da bi bila obvezna dvojezična šola najboljša. Če bi vsi otroci znali jezik sosedu, bi imeli manj predsodkov in bi na ta način dosegli boljše sožitje obeh narodnih skupin. Vendar se je tudi na področju šolstva spremenilo na boljše. Razveseljivi so tudi podatki o prijavih k dvojezičnemu pouku ter ustanovitvi Dvojezične trgovske akademije. Nujno potrebno pa je, da bodo slovenske organizacije našle model za skupno politično zastopstvo, tako da bodo lahko bolj učinkovito zasledovale svoje politične cilje. Prepričan in nesoglasja med obema osrednjima organizacijama bodo prav gotovo velika ovira pri uresničevanju zastavljenih ciljev. Glede političnega zastopstva koroških Slovincem je Lennkh mne-

Glede političnega zastopstva sem mnenja, da manjšini več zdrave samozavesti ne bi škodovalo. Pri tem velja, da most drži le, če sta stebra na obeh straneh dovolj močna.

ŽUPNIK FRITZ LENNKH

O multikulturni družbi lahko govorimo šele takrat, ko vsak govori jezik sosedu. Vse ostalo so prazne besede.

ŽUPNIK FRITZ LENNKH

nja, da manjšini več zdrave samozavesti ne bi škodovalo. Pri tem velja, da most drži le, če sta stebra na obeh straneh dovolj močna. O integraciji Slovincem v stranke Lennkh noče povedati svojega mnenja. Na vprašanje, ali jemljejo stranke svoje slovenske člane resno, morejo odgovoriti le tisti, ki so v stranko sami integrirani.

O DELOVANJU CERKVENIH GOSPODARSKIH USTANOV

Določene cerkvene institucije kot na primer sanatoriji ali pa tudi Mohorjeva družba, so se — tako vsaj zglede — bistveno oddaljile od namenov, ki so jih prvotno imele. V ospredju je gospodarstvo, in to z vsemi svojimi hibami. Kljub temu je Lennkh proti temu, da bi se take katoliške ustanove razpusstile. Nujno

Župnik Fritz Lennkh je študiral teologijo na Dunaju in v Salzburgu, kjer je spoznal tudi slovenske duhovnike iz Koroške. Tam se je Lennkh, ki je doma na Salzburškem, prvič soočal z vprašanjem koroških Slovencev. Po zaključnem študiju se je odločil za dušno pastirstvo na Koroškem. Trenutno dela kot duhovnik v Celovcu v Welzeneggu, v prihodnjih tednih pa bo prevzel odgovorno delo ravnatelja Dušnopastirskega urada in bo poleg tega duhovni vodja Katoliške akcije.

potrebno pa bi bilo, da bi gospodje v vrhovnih etažah teh hiš spet enkrat razmišljali o prvotnem namenu svoje družbe in kako bi se dal ta namen pod današnjimi pogoji uresničevati.

O MANJKAJOČI DEMOKRATIZACIJI V Cerkvi

S tem, da so se vpeljale volitve župnijskih svetov, je prišlo v cerkvenih krogih do pravega navdušenja. Nekateri so pričakovali, da bo tako možno doseči večjo demokratizacijo v Cerkvi. Toda marsikatera upanja se niso izpolnila. Izkazalo se je, da gre tu za gremij, ki ne odloča o raznih vprašanih. Je bolj organiziran krog ljudi, ki izvršuje raznorazna dela v fari. Da do demokratizacije v Cerkvi še ni prav prišlo, pa v glavnem moti ljudi, ki niso aktivno vključeni v kako cerkveno ustanovo.

”

S tem, da je vedno več starih in vedno manj mladih duhovnikov, nastane za mladince vtis, da je to itak poklic le za upokojece, ki za mladino ni atraktiven.

ŽUPNIK FRITZ LENNKH

“

O POMANJKANJU DUHOVNIKOV

Na Koroškem dela trenutno okrog 300 duhovnikov. To pomeni, da je tudi v naši deželi precejšnje pomanjkanje duhovnikov. Vzrokov za to je več. Sprva je treba ugotoviti, da Cerkev kot ustanova ter tudi njene uradne institucije zgublajo pri ljudeh na pomenu. Nadalje je tako, da mladina danes zaradi pomanjkanja duhovnikov tudi nima več tistih idealov, katere bi hotela posnemati.

S tem, da je vedno več starih in vedno manj mladih duhovnikov, nastane za mladince vtis, da je to itak poklic le za upokojece, ki za mladino ni atraktiven. Ne nazadnje pa poteka proces demokratizacije v Cerkvi tako počasi oziroma neopazno, da ima zato kritično misleča mladina svoje največje težave.

O CERKVENEM DAVKU

Neosporavano je, da Cerkev potrebuje denar, ki zagotavlja čimvečjo neodvisnost od države. Vendar plačujejo trenutno ljudje cerkveni davek, katerega višina je za vsakega znosna.

Kljub temu bo morala Cerkev opustiti načelo eksekucij. Nasplošno je Lennkh mnenja, da cerkveni davek ne bi bila osrednja točka pogovora, če bi bili ljudje zadovoljni s tem, kar jim Cerkev nudi.

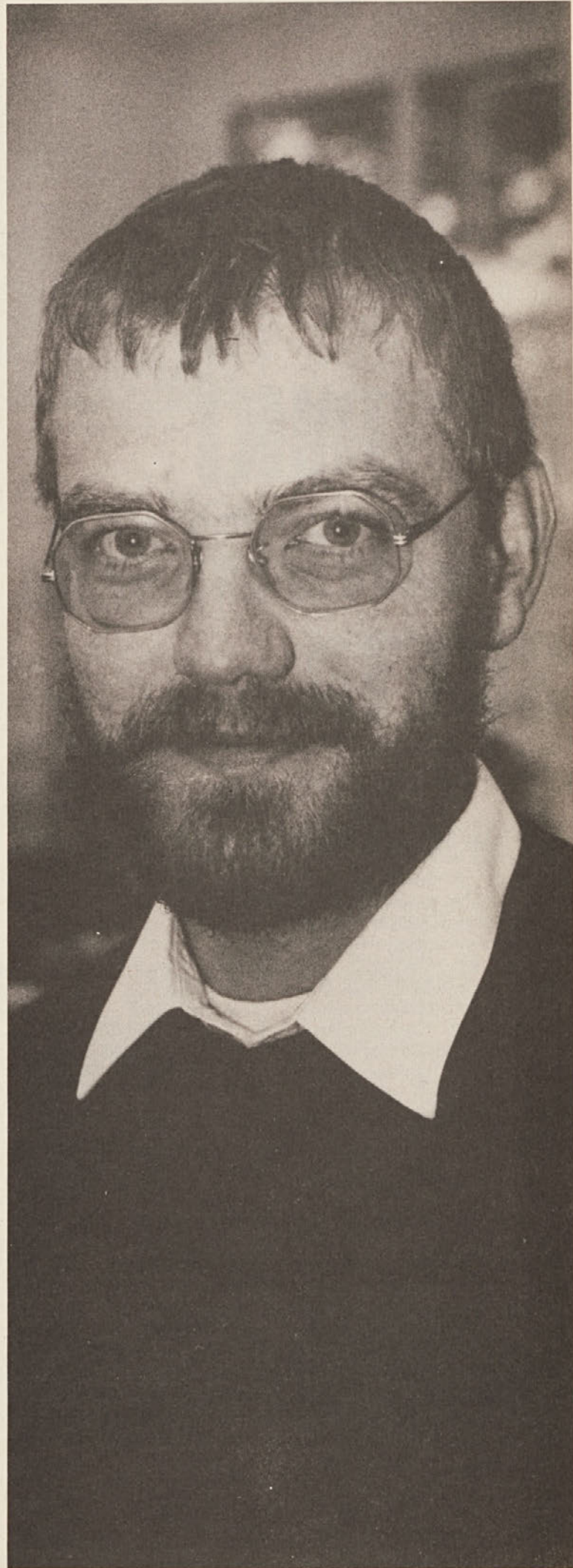
Pogostokrat še pride k celotni problematiki tudi dejstvo, da so številni zakoni ločeni. Ti se vprašajo, ali lahko zaradi tega od Cerkve še kaj pričakujejo. Zato je Lennkh mnenja, da mora Cerkev dati tudi takšnim ljudem možnost za nov začetek.

O CELIBATU IN VLOGI ŽENSK V Cerkvi

Vprašanje celibata se ne da enostavno rešiti. Brez dvoma ima celibat tudi teološko in biblijsko ozadje.

Na drugi strani je tako, da mladi v cerkveni zgodovini počasi meljejo. Glede celibata in vloge žensk v Cerkvi bo še potrebno ustvariti novo zavest pri ljudeh.

Fare se bodo pač morale navaditi, da nimajo totalne pravice do duhovnika. Da bi pa uspelo te procese pospešiti, si Lennkh želi čimveč angažiranih ljudi, ki bi aktivno sooblikovali in sovplivali na življenje v Cerkvi.

Pri koroški Karitas opravljam civilno službo, točneje, v dnevni hiši, namenjeni brezdomcem. Tretjina od države zahtevane „službe za domovino“ je hvala Bogu že mimo, namesto puške pa spoznavam svet, ki bi mi sicer verjetno za zmeraj ostal tuj. Vsaj nekaj pametnega.

UTRINKI Z DRUGEGA SVETA

Piše mag. Rudi Vouk

Kakšnih sto jih je, klientov te dnevne hiše. Nudi se jim južina in malica za deset šilingov, prha, možnost za pranje, prostor za čez dan, nekaterim tudi prenočišče. Sodelavci Karitas skušajo najti stanovanja, pomagajo pri uradnih poteh, poslušajo pripovedovanja o vsakdanjih težavah. Glavna naloga je pomoč v finančnih zadevah, da pridejo naši klienti do socialne podpore, penzije — skratka, do sredstev za preživetje.

Klasičnih klošarjev je od teh sto ljudi le kakšnih deset, in zmeraj manj jih bo. Pozimi sta dva umrla za TBC, kar je težko verjeti ob vseh možnostih avstrijske zdravstvene oskrbe. Toda v tem se kaže nezmožnost za urejanje lastnega življenja ali pa celo malomarnost do njega. Po smrti teh dveh klošarjev je bilo treba nekaterim od ostalih tedne dolgo prigovarjati, naj grejo na preiskavo. Nekateri še zmeraj niso šli, vsaj eden se je nalezil, pa je kljub nevarnosti za sebe in za vso okolico začasno ušel iz bolnice.

Večina klientov dnevne hiše so ljudje, katere, če bi jih sre-

čal na cesti, gotovo ne bi štel med brezdomce. Alkoholiki so domala vsi. Alkohol je tudi vzrok, da so brez denarja in brez službe: če se jim najde delo, dva ali tri tedne pridno delajo, potem pa jih za par dni

Mag. Rudi Vouk opravlja civilno službo, namenjeno brezdomcem

zmanjka. Služba je proč, poišče se nova, igra se začne od spredaj. Po treh ali štirih poskusih je jasno, da bo ta človek za zmeraj ostal brez dela.

Problem z alkoholom bi se kljub temu še dalo nekako urediti. Dosti hujše so moderne droge — ne heroin ali (v bistvu nenevaren) hašiš, temveč medikamenti. Če povprečen človek vzame samo pol rohypnola, bo nekaj ur sladko spal. Nekateri naših klientov pa jemljejo po celo škatlo naenkrat. Nekaj požirkov alkohola navrh — in nihče ne more več garan-

tirati za obnašanje tega človeka. Zdravnik, ki je pripravljen tem klošarjem dajati recept za te medikamente, za moje pojme ni nič boljši od dealerja z mamili. Naj imenujem samo enega, znanega in priljubljenega med vsemi celovškimi klošarji: dr. Holzlerja na Bahnhofstrašje.

Jasno, da je večina že kdaj pa kdaj bila v zaporu. Nič hujšega niso storili, v glavnem kaj malega ukradli, se v pijanosti pretepali ali poškodovali kakšno stvar. Da zapor v teh primerih nič ne zaleže, je očitno. Pametnejše rešitve seveda tudi ne vem.

Solidarnost med klošarji je izrazita — solidarnosti do drugih socialno šibkih pa ni. Toliko godrnjanja nad tujci in azilanti kot v preteklih mesecih še nikdar nisem slišal. Jeza na politike, podjetnike, sodnike in uradnike pa je včasih prav strahovita. Predvsem na socialnem uradu seveda dajejo klošarjem dosti povoda za jezo: dve uri čakanja na „avdienco“ je najmanj, toda ne zaradi preobremenjenosti uradnikov; nekateri demonstrativno srebajo kavo in berejo časopis.

V okviru Kontaktne leče je letos mladina povabila tudi zastopnike osrednjih organizacij, deželnozborsko poslanko mag. Melitto Trunk in pliberškega župana mag. Raimunda Grilca na celovški Novi trg, da bi tam razpravljali o integraciji narodne skupnosti.

Piše Heidi Stingler

„V občini Piberk integracija dobro uspeva“

Po dolgem razmišljanju se je mladina letos le spet opogumila, da je organizirala že tradicionalni mladinski kulturni festival KON-TAKTNO LEČO. Da bi mladincem ne mogel kdo — morda iz vrst profesorjev — očitati, da današnja generacija ni aktivna, je mladina organizirala program za tri dni, ki je bil tako natrpan, da človek skorajda ni imel več pregleda. Dobro zamišljena akcija pa se je že kar prvi dan pri številnih prireditvah izkazala kot nonsens. (Ena izmed izjem je bil odlični in dobro obiskan koncert skupine VOICE COMPANY.) Prav neprijeten občutek je človek imel na Novem trgu, kjer so naši politiki morda kakim desetim zainteresiranim razlagali, kako si pred-

Budilko profesorjem!

stavljajo integracijo manjšine. Ne bom naštevala še več takih primerov, kajti bilo bi jih še in še.

Vzroki tega so verjetno različni. Natrpan program in pomankljiva organizacija, pa morda še to ali drugo. Vsekakor pa se mi zdi, da je mladina z letošnjim programom dokazala svojo dobro voljo in delo. Sprajšujem pa se le, zakaj nihče od mladih ni imel ideje, da bi profesorjem postavil budilko. Ali morda profesorji kot vzgojitelji mladine niso pristojni za boljše sožitje med narodom, ki ga mladina želi? Upam le, da problem ni v tem, ker to za profesorje ni plačana dejavnost.

Z desne: dr. Matevž Grilc, mag. Melitta Trunk, dr. Valentin Inzko, dr. Jože Messner in mag. Raimund Grilc.

Podijska diskusija v okviru Kontaktne leče

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc je pri tem izrazil mnenje, da se je vzdušje v zadevi manjšinskega vprašanja v zadnjih letih bistveno izboljšalo. Zato pa je vedaj tembolj potrebno konstruktivno delo narodne skupnosti same, če hoče doseči zastavljene cilje. Potrebna bo demokratična in pluralistična organizacijska struktura, v kateri bi pripadniki narodne skupnosti lahko sami odločali o svojem za-

stopstvu. Dr. Grilc je namreč mnenja, da bodo Slovenci enakovreden partner za politične stranke le takrat, če bodo imeli sami močno zastopstvo. Da lahko integracija narodne skupnosti v praksi funkcionira, je potrdil pliberški župan mag. Raimund Grilc, član narodnostnega sveta. V Piberku je narodna skupnost na politični ravni integrirana preko frakcije. Prav tako dobro je sodelovanje med dru-

štvi obeh narodnih skupin. Izkazuje se, da je dobro sožitje možno, če vladata medsebojno zaupanje in spoštovanje.

Deželnozborska poslanka mag. Melitta Trunk pa je dejala: „Trebalo bo na poti v skupno Evropo še mnogo intenzivnega dela, če hočemo, da integracija ne bo ostala zgolj teoretična zamisel.“ Diskusijo je vodil pred žal skromno publiko dv. sv. dr. Valentin Inzko.

Ponesrečena Kontaktna leča 1992

Prejšnjo soboto se je končala 12. Kontaktna leča. Kolikor se spominjam nazaj, še nobena ni bila tako ponesrečena, kakor letošnja.

Tragedija se je začela s tem, da v organizacijskem komiteju žal še niso kaj slišali o demokraciji. Tako je bilo možno, da je glavna organizatorica komandirala svojim funkcionarjem kot čuckam.

Če nekateri pravijo, da je bila letošnja Kontaktna leča uspešna, očitno še niso seznanjeni z najvažnejšimi informacijami. Kontaktna leča ima namen povezovali slovensko in nemško govorečo mladino, obenem pa naj bi dala mladim umetnikom možnost stopiti pred širšo publiko. Torej, samo če bi pozabili na prvotni smisel Kontaktne leče, bi lahko

rekli, da je bila letošnja uspešna. Obstaja možnost — bolje: pretežno nevarnost, da bo postala Kontaktna leča stvar komerca. Ali je resnično treba posebej razlagati, zakaj so zahtevali vstopnine? Zaradi nastopov izključno profesionalnih skupin jim je primanjkovalo mnogo denarja, ki so si ga z vstopninami želeli zopet nabrati. Zelo me zanima, kako visok (ali bolje: kako nizek) bo izkupiček Kontaktne leče, kajti kot je bilo zmenjeno, naj bi izkupiček letošnje Kontaktne leče dobile družine v Sloveniji, ki so med vojno utrpeli škodo.

Temu je še treba dodati, da so prav zaradi vstopnine sondirali celotno publiko. Večina obiskovalcev koncertov so namreč bili odrasli in ne mladina.

V upanju, da bi stopnjevali ko-

munikacijo, so letos prireditve razširili na ves Celovec. Na žalost je treba reči, da je tudi ta zamisel bila bolj ali manj kontraproduktivna; kajti ne samo prireditve, ampak tudi publika se je razpršila po celem Celovcu.

Rad bi še nekaj omenil, kar mi leži na srcu in mi dela hude preglavice. Že po tradiciji lahko najdemo v programu tečaj slovenščine za začetnike. Nekaj let nazaj, se spomnim, je prav ta tečaj štel kar 25 obiskovalcev.

Letos je bilo zanimanje za slovenščino očitno bolj skromno — nihče se namreč ni udeležil tega tečaja. Prav to pa dokazuje, da so organizatorji gradili na napačni podlagi.

Niko Sturm,
dijak Slovenske gimnazije
(7. razred)

Božji grob: skavtski križev pot 1992

Na cvetno nedeljo zvečer smo se zbrali pri Božjem grobu, da si bolj zavestno predočimo Kristusov križev pot.

Glavna zamisel letošnjega skavtskega križevnega pota je bila povezava Jezusovega življenja oz. trpljenja z našim življenjem.

Na podlagi primerov in situacij iz našega vsakdanjika se je izkazalo, da so naše težave zelo podobne težavam, ki jih je imel Jezus; predvsem, kar je v sklopu z družbo (družba narekuje držo, mnenje, družba sili h gotovim dejanjem). To je družba, ki ravna z nami kot z otroki. Pravi nam, kaj je prav — kaj ne, kaj je treba napraviti — kaj opustiti, skratka, kako se je treba vestiti!

Ampak saj smo odrasli in imamo svoje lastno mnenje, lastne predstave in — hvala Bogu — tudi svojo lastno vest! Ravnamo torej kot odrasli, premišljeno in odgovorno, kakor mati ravna s svojim otrokom. Premislimo, ali je družba vredna nas, in ne obratno!

V tem smislu je izzvenel skavtski križev pot 1992. Hvala vam, ki ste prišli, in upam, da ste si lahko vzeli nekaj misli s seboj domov.

Dominik Kert

PRIREDITVE

Šmihel

Premiera igre:
„INŠPEKTOR NA OBISKU“
Čas: v nedeljo, 26. 4., ob 20. uri
Kraj: v farni dvorani v Šmihelu
Nastopa: domača igralska skupina
Prireditelj: KPD „Šmihel“
Vsi prisrčno vabljeno!

Dobrla vas

DEŽELA OB DRAVI
Čas: v četrtek, 30. 4., ob 20. uri
Kraj: avla glavne šole v Dobrli vasi
Prireditelj: SPD „Srce“
Vsi prisrčno vabljeno!

Celovec

ODPRTEGA RAZSTAVE FOTOGRAFIJ
filmskega ustvarjalca Ivana Klariča
Čas: v sredo, 29. 4. 1992, ob 18. uri
Kraj: v Mohorjevi knjigarni v Celovcu

Prihodnji četrtek,
23. aprila, ob 20. uri
v Kulturnem domu
v Dobrli vasi

KDO NAJ ZASTOPA
KOROŠKE
SLOVENCE?

(glej stran 20)

**Nova
ponudba
ZVEZE-BANK
Celovec in
POSOJILNICE-
BANK
Pliberk**

KAPITALNA KNJIŽICA

**MOŽNOST DOBRE NALOŽBE DENARJA
V DOMAČO DENARNO USTANOVO**

Zveza-Bank Celovec in Posojilnica-Bank Pliberk nudita do nadaljnjega svojim članom, strankam in drugim interesentom možnost rentabilne naložbe denarja v obliki dopolnilnega kapitala (Ergänzungskapital).

Obrestovanje dopolnilnega kapitala znaša vedno 5 odstotkov nad najnižjo obrestno mero hranilnih vlog (Eckzinssatz). Danes pomeni to 8,75% na leto. Med drugim je možna tudi anonimna naložba z geslom ali brez gesla. Točni pogoji za pridobitev dopolnilnega kapitala so navedeni v kapitalni knjižici (Kapitalbuch), ki jo kot dokument vplačila izdala Zveza-Bank Celovec in Posojilnica-Bank Pliberk.

Najmanjši znesek za pridobitev dopolnilnega kapitala Zveze-Bank Celovec ter Posojilnice-Bank Pliberk je šil. 50.000.- na kapitalno knjižico.

Dopolnilni kapital se šteje kot lasten kapital kreditnih ustanov. Od vplačila naprej more banka razpolagati z njim osem let s triletnim odpovednim rokom, kar pomeni, da je možno ta kapital odpovedati najprej po petem letu. Nato ga je možno odpovedati vedno na tri leta.

Stranke, člane in druge kliente prosimo, da se v čim večji meri poslužijo te možnosti dobrega obrestovanja svojega denarja. Podrobnejše informacije dobite pri Posojilnici-Bank Pliberk ter Zvezi-Bank v Celovcu.

Franc Gasser...

... o svojih spominih
na otroška leta pred
vojno:

Rodil sem se leta 1927 pri Rigelnjaku v Kajzazah. Oče Rupert je bil tesar. Narediti je znal vse: delal je cokle za kmete, popravljaj mline in strehe, delal pa je tudi krste. Tedaj je imel še vsak kmet doma široko žagane deske in jih je, če je v njegovi hiši kdo umrl, pripeljal mojemu očetu za krsto. V primeru, da je imel kmet dovolj denarja, je bila krsta črno pobarvana in je bil nanjo pribit kupljen križ. Tisti, ki niso bili dovolj premožni, so bili pokopani v naravni krsti in je bil črno pobarvan samo križ.

... o izseljevanju v Bilčovsu:

V naši občini so izselili take ljudi, o katerih so mislili, da niso nujno potrebni za domače gospodarstvo. Zato mojega očeta niso pregnali z domačije. Sicer je mnogo najvidnejših Slovencev imelo enako srečo; jasno pa je, da so tudi v Bilčovsu izselili ljudi zato, ker so bili narodno zavedni Slovenci. Pregnane so bile družine Miklavž, Sramsčnik, Lukijevi, Mežnarjevi in Ravbarjevi. Domačini so to v pretežni večini odklanjali, nekateri pa pozdravljali. Določeno vlogo so pri njih igrale osebne rivalitete.

Dobro pa se spominjam na prvo zborovanje domače NSDAP po izselitvi. Bilo je v šoli, ter zelo dobro obiskano. Glavni govornik NSDAP je dejal: „Odslej naprej nikogar ne bomo več izselili. Tisti, ki delajo proti zakonom, pridejo zato pred sodišče.“

... o vzdušju v Bilčovsu, ko je prišel na oblast Hitler:

90 odstotkov vseh naših mladencev je bilo — čeprav Slovenci — navdušenih za Hitlerjugend. Fascinirale so nas uniforme, glasba ter sploh zborovanja v šoli. Edini, ki niso smeli obiskati HJ-zboro-

vanj, so bili Miklavževi otroci in še nekateri drugi.

Nekaj let nato so nekateri naši domačini podpirali partizane. Veliko jih ni bilo; sploh pa je večina koroških partizanov prihajala iz Slovenije ter ne iz južne Koroške.

... o časih, ko je bil član Koroške čete v Ljubljani:

Leta 1944 sem moral k nemški vojski. Sprva sem bil na Poljskem, nato v Nemčiji, nazadnje pa so me ujeli v Jugoslaviji. Ujetnik sem bil od 1. 1945. do 1947, mdr. v Ilirski Bistrici, Karlovcu, Zagrebu ter zadnjega pol leta v Ljubljani, kjer sem pomagal graditi ceste. V Ljubljani so po vojni ustanovili tudi Koroško četo, ki se je rekrutirala iz slovenskih vojnih ujetnikov. Nosili smo Titove uniforme. Orožja nismo imeli; na dnevnem redu so bila v glavnem predavanja oz. politične infiltracije. Iz Bilčovsa smo bili pri Koroški četi štirje, eden od njih pa je pozneje postal predsednik bilčovške VDU, predhodnice FPÖ.

... o vrnitvi iz Koroške čete v Bilčovsu:

Leta 1947 smo bili odpuščeni iz Koroške čete. Ko smo z vlakom prispeli na Brnco, so nas Angleži dali za nekaj časa v karanteno. Nato sem končno preko zgornjekoroškega kraja Bistrica ob Dravi prišel v Bilčovs.

Doma je naše slovensko društvo spet prirejalo igre, nad odrom pa je vi-

sel velik transparent z napisom: „Hočemo priključitev k FLR Jugoslaviji.“ Kot večina domačih Slovencev, se je tudi moj oče s tem strinjal. Tisti, ki smo bili v ujetništvu in poznali razmere v FLR Jugoslaviji, pa tega nismo razumeli.

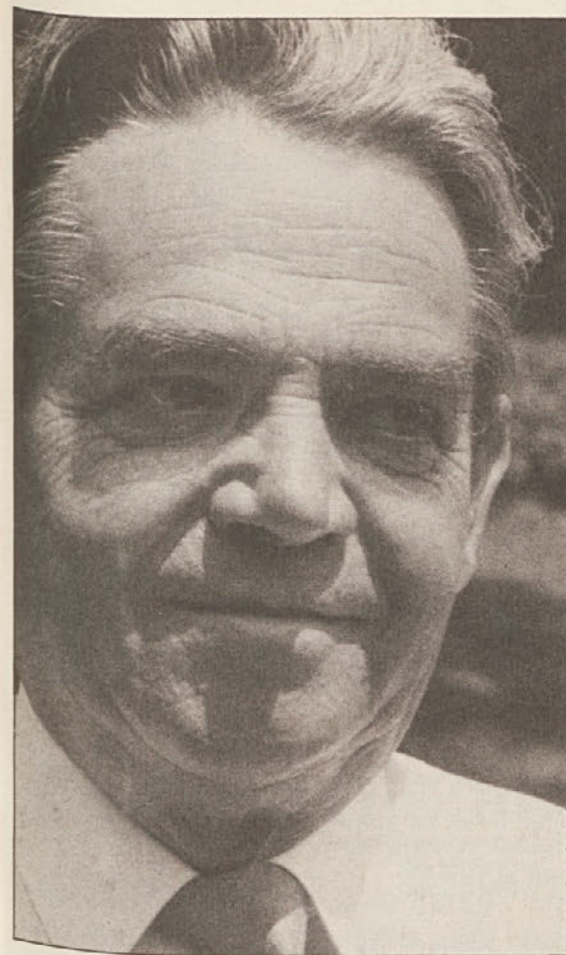
V tem času je med domačini vladalo veliko sovraštvo. Ni bilo skoraj nobene prireditve, na kateri ne bi prišlo do pretepanja med zagovorniki in nasprotniki priključitve.

”
V Celovcu sem spoznal tudi dr. Joška Tischlerja. Veliko sem z njim govoril. Bil je velik humanist in realist. Kot prvi je trezno gledal na OF in vprašanje priključitve.

Franc Gasser

“

Poznan je daleč preko bilčovške občine. Ustanovil je moderno tesarsko podjetje in je več kot 35 let, mdr. kot podžupan, mero-dajno sooblikoval bilčovško občinsko politiko. Skratka: njegova življenjska bilanca je zanimiva in bogata. Danes je v pokoju, kar pa ne pomeni, da samo počiva.

S Francem Gasserjem se je pogovarjal Janko Kulmesch

Zanimiva bilanca Franca Gasserja

... o časih, ko so ga zaprli, ker je delal dvojezične napise:

Po vrnitvi iz ujetništva so me domači mladinci pod vodstvom šefa bilčovške OF Folta Kropivnika prosili, da naj k zgolj nemškimi krajevnimi napisom napišem tudi slovenska imena. To sem storil, table pa so nabili mladinci. Nekaj dni pozneje so me Angleži zaradi „Unruhestiftung im besetzten Gebiet“ za dva dni zaprli, čeprav napisov sam nisem nabil. Angleži oz. policija tega ni verjela in se je pri tem sklicevala na neko pričo iz vrst slovenskih aktivistov. Ta priča mi je pozneje to tudi potrdila in rekla: „Bil sem mnenja, da se boš ti laže zagovarjal kot mladinci, ki so table dejansko nabili.“ Na vsak način je nato prišlo do procesa pred vojaškim sodiščem. Gotovo bi me obsodili na zapor, če sodišče ne bi vprašalo nekega žandarja iz Kotmare vasi, koliko Bilčovščanov je za dvojezične napise. Pa je žandar odgovoril: „Najmanj 70 odstotkov.“ Tako sem dobil samo pogojno kazen.

... o dr. Jošku Tischlerju in njegovi politiki:

Po tem dogodku sem se zadrževal bolj v Celovcu. Delal sem pri lesnoindustrijskem podjetju Lerchbaumer. V Celovcu sem

spoznal tudi dr. Joška Tischlerja. Veliko sem z njim govoril. Bil je velik humanist in realist. Kot prvi je trezno gledal na OF in vprašanje priključitve. Spoznal je, da je že konferenca v Jalti odločila, da ne bo prišlo do spremembe južnokoroških meja. Diplomacija tedanje Jugoslavije tega ni hotela priznati in je bila vse drugo kot diplomacija. Bolje bi bilo, če bi takoj priznali meje in zato dosegli več manjšinskih pravic. Tischler je to videl, medtem ko je Janko Ogris st. bil mnenja, da je vseeno, kdo je v matični domovini na vladi. Nadalje je dr. Tischler mnogo storil za slovenske dijake. Marsikateremu je omogočil študij s finančno podporo iz lastnega žepa, ne da bi o tem sploh kaj govoril.

... o občinskih volitvah, zaradi katerih biga skoraj izključili iz SPÖ:

Za občinske volitve 1954 so me dali na listo SPÖ, moj oče pa je bil na slovenski listi. Ker pa smo želeli, da bi slovenska lista dobila župana, oče ni kandidiral za Slovence, jaz pa sem od liste SPÖ šel — tedaj je bilo to možno — na listo slovenske stranke. Reakcija „Kleine Zeitung“ je bila: „Die Sendlinge des Ostens haben das unter sich ausgemacht.“ Temu primeren je bil poraz — za socialiste. ÖVP je dobila absolutno večino (5 mandatov), slovenska lista

je napredovala od 3 na 4 mandate, medtem ko je SPÖ nazadovovala od 4 na enega. V očeh SPÖ sem bil kriv vsega tega jaz, tako da so me skoraj izključili.

Od naslednjih volitev dalje do 1979 slovenska lista ni več kandidirala, SPÖ pa je prvič dobila absolutno večino leta 1970.

... o svoji bilanci kot dolgoletni občinski politik:

Ko sem bil leta 1954 prvič izvoljen v občinski odbor, je bil Bilčovs ena najrevnejših koroških občin. Nismo imeli električnega toka, nobene infrastrukture niti lastne občinske hiše. Danes pa šteje Bilčovs gotovo med najnaprednejše podeželske občine.

Pred letom 1970, ko je postal župan Hanzl Ogris, v Bilčovsu ni bilo nobenega dvojezičnega napisa; napisi so bili samo nemški. Sedaj imajo dvojezičen napis šola, otroški v rtec, občinski urad ter bilčovski krajevni tabli. Občinsko uradovanje je dvojezično. Kot prva južna koroška občina smo ustanovili javni dvojezični vrtec. Predvsem pa se je zboljšalo vzdušje; politika je postala bolj človeška.

... o NSKS, ZSO, združništvu in Našem tedniku:

O NSKS sem prepričan, da ima

na svoji strani več socialdemokratov kot ZSO. Glede Zveze slovenskih zadrug bi rad povedal, da sem bil pred leti podpredsednik Posojilnice Celovec, da pa sem oddal svojo funkcijo zato, ker v zadevi hotela Korotan nisem mogel več zagovarjati njene poslovne politike. Njene investicije so bile docela napačne. Naloga banke je nalaganje in posojevanje denarja, in ne kupovanje hotelov in omnibusov.

O Našem tedniku pa bi dejal, da skuša biti resnično odprt in da ima posluš predvsem za domače ljudi. Vesel sem tudi, ker je povabil k sodelovanju Tomaža Ogrisa. V primerjavi z drugim tednikom je za pretežno večino koroških Slovencev objektivnejši in absolutno boljši časopis.

... o svojih osebnih željah za prihodnost:

Želim si, da bi se Slovenci med seboj bolje razumeli in ne pritisekali eden na drugega, dokler nihče ne dobi več sape. Nadalje, da bi postalo sožitje med obema narodoma še boljše.

Za občino Bilčovs pa si želim, da bi prišlo — v konsenzu z vsemi občinskimi frakcijami — do krajevnih dvojezičnih napisov tudi v tistih vaseh, v katerih še manjkajo.

Kdo je torej Kurent (ponekod ga imenujejo tudi Korant)? Etimolog Niko Kuret pravi, da je Kurent živ pustni lik, ki nastopa značilno maskiran v določenem okolju. Doma naj bi bil na razmerno majhnem ozemlju sredi Ptuijskega polja. Znan pa je tudi še na Dravskem polju in v vinogradnih Halozah. V ljudstvu velja za junaka, etnologi pa si niso povsem na jasnem, kje so izvori in pomen Kurenta. Tako meni Ivan Grafenauer, da je Kurent/Korant "božanstvo materopravne družbe novejšje kamene dobe", v kateri je ženska videla - tudi zavoljo svojega mesečnega cikla - v luni svoje in najvišje božanstvo. To je Grafenauer podprl z ljudskimi imeni za žabo in krastačo, ki sta v vseh

Danes je kurentovanje vedno bolj v ospredju turizma.

Kurenti odganjajo zimo in kličejo pomlad

starih kulturah lunarnomitolški simbol: zelena žaba je v Halozah "korat", krastača pa splošno v Sloveniji "korantača" ali tudi "korentačka". V Ziljski dolini pa je "korat" beseda za "moža v mesecu". Etimolog France Bizlaj pa zastopa mnenje, da je Kurent/Korant "maskirana personifikacija nekega totemskega demona", ko se je neki predkrščanski kult pomešal s pustom. Znanstveniki si bodo o Kurentu/Korantu gotovo še belili glave.

Piše Silvo Kumer

V ljudstvu pa ga poznajo prvotno kot "staroslovanskega boga z razbrdanim veseljem". V Prekmurju si pripovedujejo, da je bil Kurent tako lep mlad mladenič, da se žensk kar ni mogel otresti. Ušel jim je v puščavo in prosil Boga, naj mu skazi obraz. Bog ga je uslišal, in zrasli so mu rogovi. Ko se je vrnil med ljudi, so dale sicer mir, v spomin na nekdanjega zalega mladeniča pa so ženske začele praznovati pustni terek.

Podobnih pripovedk je še mnogo, večina pa temelji na pravljičnem zakladu.

Danes je Kurent velika turistična atrakcija na Ptuijskem polju. Kurenti se združujejo tudi v druš-

Če stoji pomlad pred vratmi, prebivalci že od nekdaj po ljudskem izročilu pomagajo s posebnimi obredi in šegami preganjati zimo. Ena izmed teh šeg je kurentovanje (ali tudi korantovanje) na Ptuijskem polju. Kurenti na svojih pohodih po vaseh odganjajo zimo in zle duhove ter kličejo pomlad. Gledalci zimskošportnih tv-prenosov pa poznajo Kurenta tudi s prireditv na Pohorju ali Planici.

va, kot npr. v Lancovi vasi, kjer se fantje problečejo v Kurenta. Poseben "kurentov oz. korantov" okras je kapa-maski, ki jo krasijo pravi goveji rogovi ter ušesa iz usnja in krzna. Na naličje maske je našit gobčast nos, vrezane so odprtine za oči, nos in usta. Iz ust visi rdeč jezik iz telečjega usnja. Pod nosom so prišiti zobje iz fižola ter brki iz sirke. Oblečen je Kurent/Korant v ovčji kožuh, čez

katerega je opasan z verigo, na kateri visi pet kravjih zvoncev.

Okoli verige zbira Kurent oz. Korant robčke, ki mu jih poklanjajo dekleta, katerih "večni osvajalec" naj bi bil Kurent oz. Korant. V roki drži leseno gorjačo, ki je ovita z jezevo kožo. Pri nas na Koroškem bi ga na prvi pogled primerjali s parkljem, s katerim pa nima prav nič skupnega.

Če Kurent oz. Korant sreča znanca, mu v znak prijateljstva in dobrohotnosti seže v roko; to naj bi prineslo srečo. Na Ptuijskem polju se preoblečejo v Kurenta tudi že mali fantje. Tudi na Koroškem smo v zadnjih časih že videli Kurenta, ki pa so le iz turistično reklamnih razlogov zašli na javne prireditve v Globasnico in druge kraje južne Koroške.

Kdo r seže s Kurentom v roko, bo imel srečo.

GRADBENO PODJETJE ZA VISOKE, NIZKE IN ŽELEZOBETONSKE GRADNJE

Ing. Johann

Palmisano

9184 Šentjakob v Rožu
TELEFON: (0 42 53) 335

*Vesele velikonočne praznike
usem cenjenim odjemalcem,
gostom in znancem*

Mihej ANTONIČ

HOTEL „ROŽANSKI DVOR“

Reka pri Šentjakobu v Rožu

*Handelsgesellschaft m. b. H.
Klagenfurt / Celovec*

želi vsem poslovnim partnerjem
vesele velikonočne praznike!

*Vesele
velikonočne praznike
želi*

ELAN SKI

Družba z o. j. za
proizvodnje in trgovine
športnih izdelkov

**9586 Brnca
Kärntner Straße 48**

Telefon (0 42 57) 23 15
Telex: 45 7 41

*Vesele velikonočne praznike
Vam želi*

Vaš poslovni partner v območju Alpe-Jadran

Korotan

proizvodnja in trgovska družba z o. j.

A-9020 Celovec
Viktringer Ring 26

Telefon — (04 63) 56 2 16
Telex — 42 28 01
Telefax — (04 63) 51 62 57

I-34170 Gorica
Via san Michele 340

Telefon — (04 81) 52 00 11
Telefax — (04 81) 52 21 06

*Blagoslovljene in vesele
velikonočne praznike
Vam želijo*

Uredništvo in uprava
NAŠEGA TEDNIKA

Narodni svet koroških Slovencev

Krščanska kulturna zveza

Klub slovenskih občinskih odbornikov

Koroška enotna lista

Koroška dijaška zveza

*Blagoslovljene velikonočne praznike
vošči vsem Slovincem v Celovcu
in na Koroškem*

rektor Slovenskega pastoralnega
centra v Celovcu

Roman Kutin

*Vsem cenjenim gostom in znancem želi
vesele velikonočne praznike*

GOSTILNA
Malle
SELE-CERKEV

Želimo Vam vesele velikonočne praznike in se priporočamo

Stefan GREGORIČ
INSTALLATIONEN INŠTALACIJE

HEIZUNG
WASSER-
SOLARANLAGEN

CENTRALNE KURJAVE
SANITARNE IN
SOLARNE NAPRAVE

Globasnitz/Globasnica, Kleindorf/Mala vas 5, Tel. (0 42 30) 270

ALPETOUR

SPEDITION-TRANSPORT-GES.M.B.H.
ŠPEDIJSKO-TRANSPORTNA DRUŽBA Z O. J.

A-9150 BLEIBURG / PLIBERK, Lastenstraße 6

GLAS IZ CELOVCA

*Cenjena bralka,
cenjeni bralec
NAŠEGA
TEDNIKA!*

*V imenu vseh sodelavk in
sodelavcev Mohorjeve dru-
žbe Vam želim doživete
velikonočne praznike in
sončno vigrad.*

*Želim pa tudi, da bi Sloven-
ce po svetu še nadalje pove-
zovale Mohorjeve knjige.*

dr. Anton Koren
direktor Mohorjeve družbe
Celovec, Viktringer Ring 26

MOHORJEVA-HERMAGORAS

Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel.: 0 463 / 56 5 15-21, faks: 51 14 89

Mohorjeva povezuje rojake
preko vseh meja!

TISCHLEREI
MIZARSTVO

**JOHANN
Tschockl**

- FENSTER OKNA
- TÜREN VRATA
- MASSIVMÖBELBAU
- POHIŠTVO IZ MASIVNEGA LESA

9142 Globasnitz/Globasnica 106
Telefon (0 42 30) 459

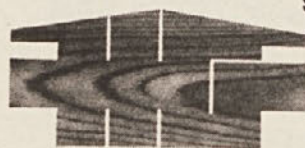
*Vesele velikonočne
praznike želi
Frohe Osterfeiertage*

**ZIMMEREI
KULMESCH**

SÄGE- UND HOBELWERK
ŽAGA IN SKOBLJARNA
Rinkenbergring/Voggrce 80,
9150 Bleiburg/Pliberk
tel.: (0 42 35) 32 14

Holzbau Gasser

9072 Ludmannsdorf / Bilčovs 26

Telefon (0 42 28) 22 19
Telefax (0 42 28) 27 50

*Želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem
vesele velikonočne praznike*

*Wir wünschen allen unseren Kunden und Freunden
ein frohes Osterfest!*

Vesele velikonočne praznike
želi vsem odjemalcem, prijate-
ljem, znancem in sorodnikom

TRGOVINA
KMETIJSKI
STROJI
OKNA
VRATA

KRIVOGRAD

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Telefon
(0 42 35) 25 37

Vesele velikonočne
praznike želi

GOSTILNA in
TRGOVINA

Hanzi Ogris

BILČOVS

HOLZINDUSTRIE
SITTERSDORF / ŽITARA VAS

MÖBELERZEUGUNG & Co. KG
ŽITARA VAS 42, 9133 Miklavčevo,
tel.: (0 42 37) 25 25 *0, TX: 422833

PROIZVODNJA IN PRODAJA POHIŠTVA

- DNEVNE SOBE
- SPALNICE
- OTROŠKE SOBE
- KOSOVNO POHIŠTVO
- MIZE IN STOLI
- KUHINJE
- IZDELAVA PO POSEBNEM NAROČILU

Celotni program je izdelan iz domačega bora
v visoki kvaliteti.

OBIŠČITE NAS.
GOTOVO BOSTE NAŠLI PRIMEREN IZDELEK
V NOVO UREJENEM RAZSTAVNEM PROSTORU.

Se priporočamo in Vam želimo
vesele velikonočne praznike.

Vesele velikonočne
praznike
Vam želi

TISCHLEREI — MIZARSTVO

Tischlermeister

Silvo Kuschej
ständig gerichtlich beeideter Sachverständiger

9150 Bleiburg / Pliberk
Koschatstraße 8
Tel. (0 42 35) 21 63

FIRMA

Rudolf ČIK

BREŠKA VAS

**LIESNIG
BAU**

Hoch- und Tiefbau Ges.m.b.H

9150 BLEIBURG / PLIBERK
Tel. (0 42 35) 20 59

TISCHLEREI
Kimovec

Hof bei Eberndorf
Tel. (0 42 36) 20 30

Beratung und Planungen
von individuellen
Wohnraumgestaltungen

Glede na Vaše želje pri
oblikovanju stanovanjskih
prostorov Vam svetujemo
in za Vas načrtujemo

Vesele velikonočne praznike
želi vsem poslovnim prijateljem
in znancem

TVRDKA

Werner Findenig

Mittlern, A-9125 Kühnsdorf
Telefon (0 42 32) 62 22

Planung, Beratung, Ausführung, Verkauf

Stanovanjska oprema
Tapezierermeister

Hanzej WUZELLA

9184 Št. Jakob v Rožu / St. Jakob im Rosental
Telefon (04253) 85 13

Vesele velikonočne
praznike želi

SPORT - RESTAURANT - MOTEL
DRUŽINA

ŠKERJANEC

Kožentavra 42, A-9162 STRAU, tel. (04227) 2981

V Modestovem domu je prejšnji teden praznoval rojstni dan **Adolf Stern**. Žena, sin in prijatelja mu želijo še mnogo zdravih in zadovoljnih let. Čestitkam se pridruži tudi uredništvo Našega tednika

Te dni je obhajala rojstni dan in god gospa **Helena Rudolf** iz Bistrice pri Pliberku. Slavljenci iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga zdrava leta!

V Robežu pri Apačah je obhajala 60. rojstni dan **Elizabeta Kanzian**. Vse najboljše, zlasti pa veliko sreče in zdravja!

90. rojstni dan je v Šmarjeti v Rožu obhajala **Marija Pogorevčnik**. Slavljenci iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta

V Črgovičah sta praznovala osebna slavlja **Folti** in **Cita Schumnik**. Vse najboljše in mnogo osebnega zadovoljstva!

Osebni praznik je pretekli teden na Rutah slavil **Mirko Janežič**, pd. Lucman. Želimo mu vse najboljše, zlasti pa mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Helena Gregorič je v Mali vasi praznovala god. Za praznik ji želimo vse najboljše, predvsem mnogo zdravja in božjega blagoslova, še posebno pa veliko zadovoljstva.

V Celovcu je praznoval 93. rojstni dan **Rudi Kutsche**. Ob tem lepem jubileju mu iskreno čestitamo ter želimo mnogo osebnega zadovoljstva!

Rozina Venek je te dni slavila 58-letnico življenja. Iskreno ji čestitamo ter ji želimo še mnogo zdravih let!

Na Hribu nad Baškim jezerom je te dni slavila 85. rojstni dan **Agnes Čemernjak**, pd. Hanzlčava Neža. Iskreno čestitamo ter želimo mnogo zdravja, osebnega zadovoljstva ter božjega blagoslov!

60-letnico življenja so v Čirkovčah praznovali **Franc**

Nachbar, Herman Kresnik in **Marija Maček**. Ob lepem jubileju vsem iskreno čestitamo!

Te dni obhaja 79-letnico gospa **Helena Omač** iz Spodnjih Vinar v Podjuni. Iskreno čestitamo in želimo vse najboljše!

Prejšnji teden je praznovala 55-letnico gospa **Zofi Moritsch** iz Čahorč pri Kotmari vasi. Zvesti bralki NT iskreno čestitamo! Z najboljšimi željami se pridružuje tudi EL Kotmara vas.

45-letnico je obhajal **Mirko Wakounig**, asistent na celovški univerzi. Iskreno čestitamo in želimo veliko uspeha pri znanstvenem delovanju.

V Selah slavijo osebne praznike **Lenči Wassner** na Borovnici, **Rudi Kelih** ter **Herman Hribernik** in **Helena Dovjak** v Grabnu. Iskreno čestitamo!

65. rojstni dan je Kršni vasi praznoval **Viktor Marketz**. Vse najboljše ter še na mnoga leta!

Na Obirskem je praznoval 87. rojstni dan župnik gospod **Tomaž Holmar**. Slavljencu iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem zdravja in božjega blagoslova!

Na dunajski gospodarski univerzi sta končala študij **Stanko Gregorič** iz Čepič pri Globasnici in **Martin Rutar** iz Št. Vida v Podjuni. Uredništvo NT iz srca čestita in želi veliko uspeha na poklicni poti.

Rojstni dan je v Šmiklavžu ob Dravi praznoval **Necej Taupe**.

Vse najboljše, zlasti pa veliko zdravja in sreče!

God je v Čirkovčah slavila te dni **Lenka Koletnik**. Iskreno čestitamo!

Na Bajdišah je praznoval 50. rojstni dan **Hanzi Roblek**. Iskreno mu čestitamo in želimo mnogo zdravja ter zadovoljstva v krogu domačih.

Srebrno poroko sta v Selah obhajala **Ani** in **Jaki Hribernik**. Vse najboljše ter še mnogo srečnih skupnih let!

Rojstni dan je v Velikovcu slavila **Helena Wernig**. Iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava leta!

Osebni praznik je pred kratkim slavila **Mojcej Fugger**, Rupratinja na Fežinji. Iskreno čestitamo ter obilo sreče in zdravja!

V Selah na Srednjem Kotu je praznoval 40. rojstni dan **Marko Kelih**, 50. rojstni dan pa njegova sestra **Zofija Kelih**. Obema iskreno čestitamo in jima kličemo še na mnoga leta!

Dvojni praznik je v Čepičah pri Globasnici praznovala **Marija Sadovnik**. Iskreno ji čestitamo in ji želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

V Stari vasi je praznoval 60. rojstni dan gospod **Peter Stern**. Ob prazniku želimo vse najboljše ter še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Svoj 53. rojstni dan je na Plaznici praznovala **Hermine Schwarz**. Želimo ji vse najboljše!

V Selah na Borovnici je praznoval svoj 30. življenjski jubilej **Robert Oraže**. Čestitajo mu vsi domači.

Mateji in **Albertu Messner** na Bistrici pri Šmihelu se je rodil drugi sinček. Srečnima staršema iskreno čestitamo. malemu zemljanu pa želimo vse najboljše na življenjski poti.

Kotmara vas:

S pesmijo v pomlad

Izredno lep obisk je bil najdragocenejše plačilo za vse priprave in za ves trud.

Sodelovali so otroški zbor ljudske šole v Kotmari vasi pod vodstvom Hildegard Srienc, Instrumentalna skupina ljudske šole Kotmara vas (ravnateljica Walpurga Janša), Otroška skupina „Gorjanci“ (Erika Muri), Mešani pevski zbor „Gorjanci“ (Joško Pack) in nenazadnje Dunajski fantje, ki so prinesli glasbeni pozdrav iz avstrijskega glavnega mesta. Vigredni koncert „S pesmijo v pomlad“ (nedelja, 5. april 1992) je bil lepo spričevalo v delovanju.

Mladi glasbeni solisti Conny, Marion in Sandra, Katja pa Andrej in Michael so pokazali svoj talent, Katja Ogris je dokazala svoje znanje pri klavirju; Petra Kožar, Manuela Miksche in Ingo Muri, Simona Suppanz pa Tartjana in Marjan Adlaßnig so živahno in pogumno deklamirali pesmi.

Predsednik Emil Muri je med številnim občinstvom pozdravil župana Huga Götzhaberja, podžupana Thoma Goritschniga, vrsto občinskih odbornikov ter zastopnike sosednjih društev.

Blagoslovljene velikonočne praznike želi Katoliška prosveta St. Jakob v Rožu.

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U**PETEK, 17. aprila**

„Križev pot človeštva“ (Farna mladina iz Št. Jakoba v Rožu).

SOBOTA, 18. aprila

„Dolga bo pot nazaj, Jernej“ (Slov. kor. skavtinja in skavti).

NEDELJA, 19. aprila6.30—7.00 „Pojmo veselo alelujo in oznanjimo vstajenje“ (P. Zunder).
18.10—18.30: „Veruješ v življenje v svetlobi Vstalega?“ (P. Zunder).**PONED., 20. aprila**6.30—7.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.
18.10—18.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.**TOREK, 21. aprila**

Citarski trio iz Roža (Dr. A. Feinig).

SREDA, 22. aprila Glasbena sreda.
Večerna: 140 let rojstva Jakoba Sketa (I. Vrnik).**ČETRTEK, 23. aprila**

Rož — Podjuna — Zilja.

DOBER DAN,**KOROŠKA****NEDELJA, 19. april,
ob 13.00 v TV 2**

Velikonočni žegen — kako neso jedila k blagoslovu v Ziljski dolini

Ob 50-letnici nasilnega izгона koroških Slovencev — uradna Koroška ni imela poguma priznati storjene krivice

Šport: ASK — Slovenski atletski klub

in 2. del pesmi „Ponižani in razžaljeni“ Mešanega pevskega zbora „Rož“

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV**Čas in kraj:** v nedeljo, 26. aprila, ob 14.30 v dvorani Kassl v Škocijanu
Soprireditelj: Otroški zbor Škocijan iz Škocijana**Čas in kraj:** v nedeljo, 3. maja, ob 14.30 v farni dvorani v Št. Jakobu
Soprireditelja: Katoliška mladina v Št. Jakobu in SPD „Rož“ v Št. Jakobu*Nastopajo otroške in mladinske skupine iz Podjune, Roža in Celovca*

in podjunska kulturna društva

SPD „Srce“, SPD „Vinko Poljanec“, SPD „Lipa“, SPD „Danica“, SPD „Trta“, SKD „Globasnica“, SPD „Edinost“ Šteben, SPD „Edinost“ Pliberk, MePZ „Podjuna“, MoPZ „Kralj Matjaž“, KPD „Drava“, SPD „Valentin Polanšek“, KPD „Šmihel“ in SPD „Zarja“

VABIJO NA FORUMSKO DISKUSIJO**Kdo naj zastopa koroške Slovence?****Kraj:** Dobrla vas — KULTURNI DOM
Čas: v četrtek, 23. aprila 1992, ob 20. uri**Na podiju diskutirajo:**

dr. Matevž Grilc, predsednik NSKS

dr. Marjan Sturm, predsednik ZSO

Andrej Wakounig, predsednik EL

Tomaž Ogris, predsednik DS „Avstrijske narodnosti v SPÖ“

Vodja diskusije:

dv. sv. dr. Reginald Vospernik

PRISRČNO VABLJENI!**SLAVNOSTNA PRIREDITEV****„70 let „Jepa-Baško jezero“****na velikonočni ponedeljek, 20. 4., ob 20. uri v Kulturnem domu v Ločah****Sodelujejo:** Dorfgemeinschaft Latschach, Gemischter Chor Ledinitzen, Mladinska skupina iz Ledinc, MoPZ SPD „Jepa-Baško jezero“, Tamburaški ansambel Loče*Po koncertu PLES — igra ansambel „RUBIN“*V okviru slavnostne prireditve bo v Kulturnem domu na ogled **DOKUMENTACIJSKA RAZSTAVA**. Odprtje razstave ob 18. uri.**Radiše**

VELIKONOČNA BAKLADA

Čas: na veliko soboto, 18. 4., ob 21. uri
Srečamo se pri Oblaku v Kozjah.**Prireditelj:** SPD „Radiše“**Št. Jakob****Predavanje:** „ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA“ (s posebnim ozirom na odkrivanje raka na prsih)**Predava:** prim. dr. Dieter Manfreda**Čas:** v četrtek, 23. 4., ob 20. uri**Kraj:** v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu**Prireditelj:** Katoliška prosveta v Št. Jakobu (Predavanje bo v nemščini)**Sele-Borovnica**

POMLADANSKI PLES

Čas: v soboto, 25. 4., ob 20. uri**Kraj:** v gostilni Trkl, Sele-Borovnica**Za ples igra:** ansambel „LOJZETA SLAKA“**Prireditelj:** Alpski klub „Obir“ na Obirskem**Begunje****V Galeriji Avsenik, Begunje,** razstavlja akademski slikar JAKA TORKAR ob svoji 60-letnici. Oglede razstave možen do 31. 4. 1992. Galerija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 11. do 17. ure.**Borovlje**Mestna občina Borovlje sporoča, da je **PUŠKARSKI MUZEJ v Borovljah odprt od 1. maja do 26. oktobra 1992**, od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure, v sobotah, nedeljah in ob praznikih od 9. do 12. ure. Vsako soboto od 4. 7. do 5. 9. od 9. do 18.30. Po dogovoru možen tudi ogled s skupinami. Prijave sprejema: Verkehrsammt Ferlach/Borovlje, tel.: 04227/2600-31 ali 41**Rožek**

KONCERT OB 10-LETNICI OKTETA SUHA

— „Ena se mi dopadva je“

Čas: v petek, 1. maja, ob 20. uri**Kraj:** na Muti (Woschitz) v Rožeku**Prireditelj:** Kulturno društvo „Peter Markovič“ v Rožeku**Dunaj**

USODA NEKE NARODNE SKUPNOSTI

Deportacija koroških Slovencev 1942

Predavata: dv. sv. dr. Pavel Zablatnik in dr. Marjan Sturm

Na sporedu je tudi branje iz dokumentacije „Po sledovih, Pričevanja koroških Slovencev“.

Čas: v sredo, 29. 4., ob 19. uri**Kraj:** Študentski dom Korotan, Dunaj (Alberbergasse 48)**Tinje**

od torka, 21. aprila, ob 9. uri do četrta, 23. aprila, ob 13. uri

PREMAGALI SO GA Z JAGNETOVO KRVJO (Knjiga raz. 12, 11)

Seminar za duhovno ozdravljenje, nem. Seminar spremlja: žpk. Anton Opetnik s skupino sodelavcev

od sobote, 25. aprila, od 14.30 do nedelje, 26. aprila, do 16.30

PRIPRAVA NA ZAKON

Spremlja: Jože Kopeinig**Predavatelj:** zdravnik, mati, duhovnik

od sobote, 9. maja, od 18. ure do nedelje, 30. maja, do 13. ure

SPOMLADANSKI DOPUSTNIŠKI DNEVI ZA STAREJŠE LJUDI

„V prijetni tinski družbi si načrpam novih moči za vsakdan“

Spremlja: Majdi Blüml, Tinje

Podrobnejše informacije dobite v Domu v Tinjah (tel.: 04239/2642). Prosimo Vas, da nagovorite še druge in jih po možnosti pri- vabite v prijetno in domačo tinsko družbo!

od petka, 15. maja, do sobote, 23. maja

ROMARSKO POTOVANJE V LA SALETTE, LURD, MONTERRAT in NIZZO

Vodita: žpk. Valentin Gotthardt in Jože Kopeinig

GALERIJA TINJE

Razstava oljnatih slik OSKARJA ROTOVNIKA — OKI, iz Slovenjega Gradca in razstava kipov ANDREJA GROŠLA (do 29. 4.)

Potovanje z ladjo po Volgi

Od Petrograda (nekdanji Leningrad) preko Ladoškega pa do Onežvskega jezera in nadalje po Volgi do Kazana in Moskve.

ČAS: od 9. avgusta do 23. avgusta 1992

CENA: 12.000,— šilingov

PRIJAVE: prof. Anton Malle, telefon (04228) 2664

Ker je na razpolago le omejeno število mest, prosim, da se javite najkasneje

DO SREDE, 22. APRILA 1992.

Prof. Anton Malle

„S pesmijo v pomlad“

Moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuč vabi na **KONCERT**

Čas: v soboto, 25. aprila, ob 20. uri

Kraj: v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku

Vse ljubitelje slovenske narodne in umetne pesmi in vse prijatelje pristrčno vabimo

VELIKONOČNI PLES

Kraj: v gostilni Kovač na Obirskem

Čas: na velikonočni ponedeljek, 20. 4., ob 20. uri

Sodeluje: Folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple

Igra: ansam. „GAŠPERJI“

Prireditelja: EL Železna Kapla in občinski list „Naša občina“

VELIKONOČNI PLES

Kraj: pri Šoštarju v Globasnici

Čas: na velikonočno nedeljo, 19. 4., ob 20. uri

Igra: vrhunski ansambel MARELA International

Prireditelj: Globaški časopis Vsi pristrčno vabljeni!

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

KONCERT TRŽAŠKEGA OKTETA S PRIMORSKE

petek, 24. 4., ob 20. uri v Modestovem domu v Celovcu
Prireditelja: MePZ „Jakob Petelin Gallus“ in SKD v Celovcu. V odmoru bo predstavitev knjige tržaškega rojaka dr. Rafka Dolharja „Romanje v Julijce“.

sobota, 25. 4., ob 11. uri v Višji šoli za gospodarske poklice v Št. Petru

sobota, 25. 4., ob 20. uri v kulturnem domu „Danica“ v Št. Primožu
Prireditelji: SPD „Danica“ v Št. Primožu, SPD „Vinko Poljanec“ v Škocijanu, SPD „Srce“ v Dobrli vasi in SPD „Trta“ v Žitari vasi

nedelja, 26. 4., ob 8.30
Tržaški oktet sooblikuje sv. mašo v farni cerkvi v Globasnici

Pismo iz ravnateljstva Slovenske gimnazije

Dragi starši in vzgojitelji(ce) v domovih!

Obveščam Vas, da bo v **soboto, 25. aprila 1992**, s pričetkom ob 7.45

2. dan staršev

Ob 7.45 do 8.30 vabim vse starše in vzgojitelje na razredni pogovor o splošnih problemih razredne skupnosti. Ta posvet bo vodil(a) razrednik(čarka) Vašega sina/Vaše hčerke.

Nato pa bo do 12. ure priložnost za individualne pogovore z vsemi profesorji.

Prosim Vas, da se poslužite možnosti tega posveta.

Pristrčno pozdravlja Vaš
dv. sv. dr. Reginald Vospernik

Dragi dijaki, starši in kolegi,

ki se zanimate za likovne stvaritve, nastale na naši šoli, vzemite si čas in pridite v petek, 24. 4. 1992, ob 18.30 v avlo naše gimnazije.

Ogledali si bomo razstavo na poseben način, ki bo Vam in nam v veselje.

Delovna skupnost likovnikov
mag. Zorka Loiskandl-Weiss l. r.
strok. učit. Janja Zikulnig l. r.
gl.-šol. učit. Franc Krištof l. r.

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA
SKUPNOST (KIS)

BÄUERLICHE BILDUNGS-
GEMEINSCHAFT SÜDKÄRNTEN
in ustanova FORSTLICHE
AUSBILDUNGSSTÄTTE OSSIACH

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS), KPD „Planina“ iz Sel in ustanova Gozdarska izobraževalna ustanova Osoje vabijo na

EKSKURZIJO v petek, 24. aprila 1992

7.30 odhod iz Sel, farna dvorana

8.45 kaj nudi ustanova „F. A. O.“ kmetom? (ravnatelj DI Sonnleitner).

Skupnost kmetov, ki se bavijo z gozdarstvom: Kaj pomeni to? Kako delajo? Kako pomagajo sploh kmetom? (ravnatelj DI Sonnleitner)

10.30 „Pomlajanje, oskrba in izsekavanje gozda“. Ogled na kraju samem v gozdu „F. A. O.“

12.00 kosilo v OSOJAH

13.30 odhod v Sirnitz

14.00 ogled naprave za centralno ogrevanje z bio-maso „FRITZER“, Sirnitz

16.00 kratek odmor za kavo pri nekdanjem gostilničarju iz Sel

18.00 prihod v Sele

Prispevek: približno 300,— šil. na osebo. Tudi ženske so pristrčno vabljen!

Tečaj za pravilno izsekavanje in negovanje gozda

Strokovnjaka iz Osoj: inž. Karl Katholnig in inž. Franz Moser

Čas: v soboto, 25. aprila, ob 9. uri

Teorija in praksa: pri družini PASTERK Daniel, Bela 43, Železna Kapla

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (2. glavni urednik), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Str. 25/III, Karl Sadjak (oglasni oddelek).

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Str. 25/III, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglasnega oddelka 04 63 / 51 25 28. Telefaks: 0463/512528-22.

Letna naročnina: Avstrija 400,— šil.; Slovenija 85 SLT (mesečno); ostale jugoslovanske dežele letno: 400,— šil., ostalo inozemstvo letno: 600,— šil., zračna pošta letno: 900,— šil., posamezna številka 10,— šil.; Slovenija: 25,— SLT.

SLOVENIJA: Sodelovanje z ADIT od 1. 1. 1992 ukinjeno. Rojaki iz Slovenije naročajo in odpovedujejo NT na naslov: NAŠ TEDNIK, 10.-Oktober-Str. 25/III, A-9020 Celovec, telefon 99 43 / 463 / 51 25 28.

1. razred D:

**Metlovi spodrsnilo
v Globasnici****Globasnica - Metlova 1:0 (1:0)****Globasnica:** Rutar 4, Wautsche 4, Fera 4, Zankl 5, G. Sadjak 4, Grubelnik 4, Hren 5, Ch. Micheu 4, Pajančič 4, Pleschgatternig 4, Silan 4 (42. Schatz 4)**Globasnica:** 250 gledalcev**Sodnik:** Vogt (slab)**Strelci:** Pleschgatternig (10.)

Prvič je v globaški ekipi branil 17-letni Rutar (Preitenegger je poškodovan), in to kar precej zanesljivo. Velika opora pa mu je bila obramba, ki se je tokrat iska-

zala kot nezavzetna trdnjava. Globašani so tekmo proti prvemu na lestvici že v 10. minuti odločili, ko je Erich Pleschgatternig hladnokrvno izbral napako gostov. Poleg tega je Pajančič še dvakrat zadel prečko.

Kdo je kos globaškemu „betonu“?

Pod vodstvom novega trenerja Vugrinca Globašani še niso prejeli zadetka. Že po prvih dveh tekmah se je iskalo očitno dobro delo trenerja Vugrinca. Uspešno serijo želijo nadaljevati tudi v Galiciji ... **Tip Nt: 0:0**

**Šmihelčani pokazali
„revijo napak“****Šmihel - Labot 0:1 (0:1)****Šmihel:** Leitgeb 3, Juri 2 (50. Rup 2), Schein 3, Fellner 4, Lutnik 4, Debroa 3, Figoutz 2, Gros 2, W. Motschilnik 2, W. Berchtold 2 (64. Eberwein 1) Buchwald 2**Šmihel:** 150 gledalcev**Sodnik:** Tschernitz (zelo dober)**Strelci:** Juri (33. avtogol)

Hud spodrsilaj je doletel Šmihelčane proti zadnjemu iz Labota. Kljub terenski premoči (vseh 90 minut) domačinom ni uspelo zadeti gola; nasprotno - po hudi napaki branilca Jurija, ko je neoviran dal avtogol, so gostje povedli

z 0:1 in tako nepričakovano odnesli obe točki iz Šmihela. „Moje moštvo je na tej tekmi pokazalo revijo napak,“ je dejal razočarani trener Franc Gostenčnik.

Kdaj bodo napadalci zopet zadeli?

Naslednjo tekmo gostujejo Šmihelčani v Reichenfelsu. Hud udarec za moštvo pomeni izpad vratarja Roberta Leitgeba, ki si je v kolenu strgal vezi (po veliki noči bo operiran). Njega bo nadomestil 16-letni Alex Sušnik. Preglavitice pa delajo trenerju Gostenčniku tudi napadalci, ki na vsaki tekmi pripravijo več stoo odstotnih priložnosti. **Tip Nt: 1:2**

**Tekma zamujenih
priložnosti****Dobrla vas - Reichenfels 3:0 (2:0)****Dobrla vas:** Hofstätter 4, Zunder 3, Kolleritsch 3, Jörg 2, Mišič 4, Nemetz 2, Schippel 4, Kuprivec 4, Appe 4, Marin 4, Pichler 2**Dobrla vas:** 100 gledalcev**Sodnik:** Zelloth (dober)**Strelci:** Appe (16.), Koprivec (42.), Schippel (50.)

Dobrolčani so bili tokrat jasno boljša ekipa od nasprotnika, ki zaseda le zadnje mesto na tabeli. Poleg treh zadetkov v gol so domačini zadeli še petkrat vratnico oz. prečko. Ob popolni zbranosti domačih igralcev bi se rezultat moral glasiti bistveno višje. Kljub temu so tokrat nudili gledalcem zanimiv in hiter nogomet.

Podliga vzhod:

Bilčovščani igrali atraktiven nogomet**Žrelec - Bilčovs 1:1 (1:1)****Bilčovs:** H. Schaunig 4, Partl 4, Rauter 3, Schellander 4, W. Kuess 5, Weichboth 4, G. Schaunig 4, J. Kuess 4, Fischer 5 (85. Ramusch 0), Schlemitz 3, Quantschnig 5**Žrelec:** 300 gledalcev**Sodnik:** Haring (dober)**Strelci:** W. Kuess ali Quantschnig (20.) oz. Lipautz (19.)

Tokrat so Bilčovščani z napa dalno in borbeno igro povsem presenetili domačine. Tako so si prigricali bistveno več priložnosti za zadetek kot domačini, vendar so zadeli le enega. Takoj po prejete zadetku sta W. Kuess in Quantschnig rezultat z glavo ize-

načila. Kdo od teh dveh je žogico zadnji zadel z glavo, niti sama ne vesta. Poleg tega so lepe priložnosti zapravili še Fischer, Weichboth in W. Kuess.

V treh dneh dve tekmi

Trener Hobel v soboto proti Žitari vasi pričakuje dve točki, kajti njegovi fantje so trenutno dobro razpoloženi. Vrhu tega zopet lahko izbira med popolnim kadrom, kar je tudi vzrok, da sam ne igra. Že v ponedeljek gostuje v Bilčovsu moštvo iz St. Lenarta, ki zaseda na tabeli 7. mesto. **Tip Nt: 1:1**

V derbiju zaslužena točka za Železno Kaplo**Žitara vas - Železna Kapla 0:0****Železna Kapla:** Rus 5, Grubelnik 3, Baloh 4, Ošina 3, Praschnig 3, Köck 3, Reinwald 3, Germadnig 3, Kukovica 3, Kucher 3, Jenschatz 4 (83. Wicher 0)**Žitara vas:** 500 gledalcev**Sodnik:** Krapinger (dober)

Zelo zbrano in borbeno so Kapelčani začeli derbi proti Žitari vasi. V prvi polovici so bili močnejši od domačinov, toda gola jim ni uspelo zadeti. V drugi polovici pa so bili močnejši domačini. Tako je Žitrajčan Hribar v 47. minuti zadel le prečko. Najboljšo priložnost za Železno Kaplo pa je v 75. minuti napravil Jenschatz. Neodločen izid je bil tokrat povsem pravičen.

Kdo bo dal prvi vigredni gol?

Naslednjo soboto imajo Kapelčani v gosteh ekipo iz Mostiča. Navijači, kot tudi trener Fera pa že

nestrpno čakajo na prvi gol v vigrednem delu prvenstva. Sploh je vigredi očitna kriza kapelških napadalcev. Trener Fera je zato ta teden na treningih vso pozornost posvečal nesrečnim napadalcem. **Tip Nt: 1:0**

PODLIGA VZHOD:

1. Velikovec	18	11	5	2	22:9	27
2. Žrelec	18	8	8	2	31:15	24
3. Vetrinj	17	9	5	3	23:14	23
4. Borovlje	18	7	5	6	26:22	19
5. Železna K.	18	7	4	7	26:18	19
6. Št. Andraž	17	6	5	6	21:17	17
7. Št. Lenart	17	6	5	6	18:28	17
8. Mostič	18	5	6	7	23:23	16
9. Žitara vas	17	5	6	6	18:20	16
10. Kotmara v.	18	6	3	9	27:27	15
11. Bilčovs	16	5	5	6	15:21	14
12. ASV	18	3	8	7	27:35	13
13. Oberglan	18	4	5	9	22:35	12
14. Liebenfels	18	4	4	10	16:31	12

Naslednje kolo: Železna Kapla-Mostič, Bilčovs-Žitara vas

1. RAZRED D:

1. Šmihel/L.	18	11	5	2	46:12	27
2. Metlova	17	10	5	2	43:13	25
3. Ruda	17	9	4	4	30:15	22
4. Šmarjeta	17	8	6	3	24:17	21
5. Dobrla vas	18	7	7	4	38:28	21
6. Šteber/L.	18	6	9	3	30:22	20
7. Št. Pavel	18	6	8	4	25:24	19
8. Šmihel	17	7	5	5	30:26	19
9. Frantsch	18	6	4	8	34:34	16
10. Globasnica	17	6	4	7	26:28	12
11. Grebinj	18	2	8	8	23:45	11
12. Galicija	17	2	7	8	12:22	11
13. Labot	18	1	6	11	21:63	8
14. Reichenfels	18	1	4	13	16:49	6

Naslednje kolo: Ruda-Dobrla vas, chenfels-Šmihel; Galicija-Globasnica

2. RAZRED E:

1. Pošta	18	13	1	4	50:17	27
2. Žihpolje	18	11	5	2	31:15	27
3. Sele	17	11	4	2	37:19	24
4. Borovlje	17	9	6	2	28:13	20
5. Kriva vrba	17	8	4	5	34:20	19
6. Poreče	17	7	5	5	33:23	18
7. Golovica	17	6	5	5	28:19	18
8. Donau	17	8	2	7	42:35	17
9. ASV	17	6	5	6	31:26	13
10. Bistrica	17	4	5	8	26:29	11
11. Techelsb.	17	4	3	10	17:37	10
12. Ulrichsberg	17	2	6	9	20:40	7
13. Grabštanj	18	2	3	13	18:50	5
14. Welzenegg	18	0	5	13	14:66	5

Naslednje kolo: Borovlje-Sele

2. razred E:

Sele: zmagoviti gol v 92. minuti**Sele - Pošta 2:1 (0:1)****Sele:** E. Oraže 4, Radosavljevič 4, F. Oraže 5, Užnik 4, Božič 3, Z. Oraže 5, Travnik 5, Pristovnik 4, Rozman 3 (50. A. Mak 4), A. Oraže 3, M. Oraže 4**Sele:** 300 gledalcev**Sodnik:** Tscherne (odlično)**Strelca:** Travnik (75. in 92.)

Trener in igralec Nanti Travnik je to tekmo pravzaprav sam odločil. Selani so pričeli tekmo povsem živčno, kar se je kmalu v prid gostov obrestovalo. Povedli so namreč iz prostega strela na 1:0. V drugem polčasu se je igra domačinov bistveno izboljšala. To pa predvsem po zaslugi Nantija Travnika, ki rezultata ni le izenačil, temveč zadel v 92. minuti celo zmagoviti gol.

Rozman poškodovan

Na naslednji tekmi proti Borovljam (v soboto) bo ekipi manjkal poškodovani F. Rozman. Kljub temu trener Travnik od svojih fantov zopet pričakuje najmanj točko, ki bi hkrati pomenila velik korak k osvojitvi 1. mesta.

Tip Nt: 1:3

Igralec in trener DSG Sele Nanti Travnik je bil tokrat najboljši. Odločilni gol je zadel v 92. minuti.

WAC bo igral na vse ali nič!

"Nevaren" Werner Urschitz

Na vse ali nič bo v ponedeljek igral WAC proti SAK. Verjetno je to v boju za naslov njihova edina možnost. Zato je za SAK poraz prepovedan, točka pa že dovolj. Kapetan Miha Kreutz, ki je moral proti ASK zaradi 4. rumenega kartona pavzirati, je pred tekmo zelo optimističen: "Če bomo igrali disciplinirano, je celo zmaga možna!"

"Aktualen" Rade Savič

SAK prinesel domov načrtovano točko

Breže - SAK 1:1 (0:1)
SAK: Preschern 4, Savič 4, Pappler 3, Kreutz 3, F. Sadjak 3, Cvetko 2 (64. Urschitz 0), Galo 2, dr. Ramšak 3 (82. Čertov 0), M. Sadjak 2, Hober 2, Lippusch 3;
Breže: 900 gledalcev
Sodnik: Glanz (zelo dober)
Strelca: Krappinger (48.); Lippusch (16.)

SAK je že v 16. minuti povedel na 0:1. Marijan Sadjak je lepo podal v kazenski prostor, kjer je Lippusch v zraku prevzel žogo in jo poslal v gol. Naposled je imel po podaji Lippuscha še Hober odlično možnost, toda iz 11 metrov je streljal čez gol. V II. polčasu so postali domačini boljši in po napaki Saviča ter Papplerja (ni kril svojega moža) je goleador Krappinger izenačil. SAK je v zadnjih 20 minutah spet nekoliko pritisnil in z dvema lepima streloma Urschitza dal skoraj še zmagoviti gol.

Konec koncev je bil SAK s točko zadovoljen, saj je bil to glavni cilj v Brežah.

len" Rade Savič, ki odlično vodi obrambo. Camil Brdjanovič, ki si je v pripravah strgal vezi, pa je trenutno le "zlata rezerva".

Pri SAK se je po nepričakovanem porazu proti VSV vse spet pomirilo, igralci so polno motivirani. Kapetan Kreutz: "Če bomo igrali normalno in ne bomo eksperimentirali v postavi, bomo dosegli cilj - točko v Wolfsbergu."

WAC - SAK

na velikončni ponedeljek, 21.4.1992,

ob 17. uri

v stadionu v Wolfsbergu. Jeseni je SAK zmagal 3:0.

Tip Nt: 1:1

Jeseni je SAK premagal WAC doma gladko s 3:0. Toda tokrat je moštvo trenerja Walterja Schoppitscha (ki je lani poleti skupaj z dr. Ramšakom delal trenerski izpit) na vsak način močnejše. V moštvo slejkoprej manjka Pliberčan **Skoff**, ki se bo jeseni gotovo vrnil nazaj domov v Pliberk. V dobri formi pa je bivši igralec SAK **Walter Krausler**. Proti ASK je dal v 90. minuti zmagoviti gol in ima standardno mesto v ekipi. Pri WAC igra še en star znanec, namreč **Mihi Kunčič**, ki je pri SAK igral v sezoni 89/90. Njega njegov oče in menežer prodaja širom po Koroški.

Postava SAK se verjetno ne bo bistveno spremenila, vprašanje je le, ali bo igral **Werner Urschitz** od začetka. Po poškodbah si je napadalec zelo hitro opomogel, prej kot so pričakovali. Jeseni je v stadionu sam poskrbel za štiri gole proti ATSV. Očitno mu igrišče leži. Od legionarjev je za trenerja dr. Irvana Ramšaka trenutno "aktua-

Naraščaj v družini Müller

V zadnjem času je postalo nekako mirno okoli avstrijske prvakinje Ani Müller (DSG Podgorje/Maria Elend). Vzrok pa je bil povsem razveseljiv. Ani in njen mož Pepi Müller se lahko namreč veselita rojstva svojega drugega sinčka. Staršema športna redakcija iskreno čestita, mlademu zemljanu pa želimo vse najboljše na življenjski poti.

Wrolich drugi v Italiji

Peter Wrolich je na štiridnevni krožni vožnji v Italiji (blizu Pe-

ruggie) presenetil vse strokovnjake. V skupnem seštevku je zasedel 2. mesto; bil je le dobro minuto za kolegom Riebenbauerjem, ki je bil povsem nepričakovano zmagovalec krožne vožnje. Najboljši pa je bil Peter na gori; tudi največ točk je zbral. Petru k tem izrednemu uspehu iskreno čestitamo!

Šah

SŠZ Carimpex I - Weitensfeld I 6:2

Slovenski šahisti so sicer visoko zmagali, kljub temu zaostanka za prvim niso zmanjšali. Zaostanek za vodečo ekipo iz Bodensdorfa znaša 6 točk; na sporedu je samo še eno kolo.

KOROŠKA LIGA

1. SAK	19	9	9	1	38:12	27
2. Wietersd.	20	11	4	5	32:22	26
3. Lienz	20	10	5	5	28:22	25
4. WAC	19	9	5	5	33:16	23
5. Matri	20	6	10	4	23:19	22
6. Pliberk	19	7	7	5	29:23	21
7. Breže	20	9	3	8	36:31	21
8. Št. Vid	20	9	3	8	28:24	21
9. Treibach	19	8	5	6	27:24	21
10. Trg	19	8	5	6	21:19	21
11. Wolfsberg	19	7	6	6	27:27	20
12. VSV	20	5	5	10	15:29	15
13. Mölltal	20	5	4	11	17:31	14
14. Lendorf	20	5	4	11	22:39	14
15. ASK	20	2	9	9	12:29	13
16. Klopjnj	20	0	10	10	16:37	10

Poklič me TVOJ VOZNIŠKI UČITELJ

JANEZ CVELF
 Nonča vas
 Podrobnejše informacije:
 0663-844532
 0463-45774 (stanovanje)

KOMENTAR TEDNA

Nanti Travnik
 Trener in igralec DSG Sele

Zlat nogometni čas, ki smo ga v Selah doživeli v podligi (takrat 3. mesto na tabeli), je sicer mimo, vendar v letošnjem prvenstvu zopet gre navzgor. Trenutno zasedamo sicer le tretje mesto, vendar smo odigrali tekmo manj. Prav zaradi tega imamo najboljše karte v rokah, kajti poleg tekme manj, morajo še najboljše ekipe tekmovati v Selah.

V naslednjem kolu gostujemo pri ekipi iz Borovelj, ki je na domačem igrišču zelo nevarna. Prav tej tekmi pa pripisujemo zopet veliko pozornost, kajti v

Sedaj imamo najboljše karte v rokah

primeru zmage bi se bistveno približali prvemu mestu.

Ob začetku vigrednega dela prvenstva sem imel na razpolago osemnajst kadriških igralcev, sedaj pa jih imam na izbiro samo še trinajst. M. Mak, H. Jug, P. Čertov, K. Hribemik, N. Hribemik so se iz različnih razlogov odpovedali ekipi, kar je naš položaj nekoliko poslabšalo. Vendar so se ostali igralci izredno stopnjevali, tako da me ti izpadi ne skrbijo več. Predvsem Siegfried Užnik, ki se je pozimi priključil naši ekipi, predstavlja ekipi tako športno kot tudi človeško izredno vrednost. Prepričan sem, da bomo kljub nekaterim izpadom dosegli naš cilj, ki se glasi: povzdig v 1. razred.

1. razred pa predstavlja tisto raven, ki je za naš nogometni klub tako s športnega kot tudi s finančnega vidika primerna. Tam bi se nam nudili številni, predvsem za gledalce zanimivi derbiji, kot na primer derbi proti Šmarjeti, Galiciji, Globasnici ali pa Šmihelu. Ti derbiji pa bi gotovo v Selah poživili zanimanje za nogomet, ki je v zadnjih letih precej nazadovalo. Mogoče nam v 1. razredu zopet uspe napolniti naš stadion pod Košuto...

Mlada Podjuna je pod vodstvom Vere Sadjak navdušila poslušalce.

Novi Fantovski kvartet "Podjuna" na premieri. Z leve: Niko Kert, Milan Piko, Tonej Piko in Vladimir Buchwald. Foto: Christian Štefan

"Podjuna" ima svoj kvartet

Na tradicionalnem vigrednem koncertu je Mešani pevski zbor Podjuna Pliberk predstavil novost.

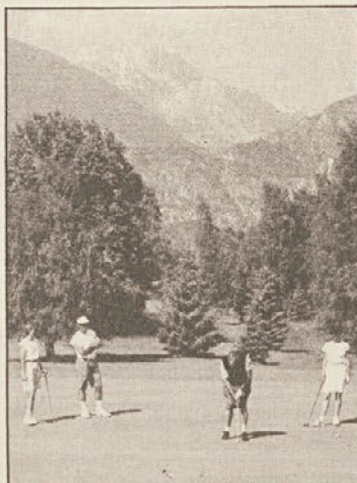
Namreč moški kvartet. Vsi štirje pevci izhajajo iz mešanega zbora, katerega že leta vodi Ivan Ivartnik. Tradicionalnemu vigrednemu koncertu so letos dali naslov "Ta zima že zapušča nas", temu primerno "vigredne" so bile tudi pesmi sodelujočih, MePZ Podjuna ter "Mlade Podjune". S.K.

Turizem: Slovenija se trudi za kakovost in prijaznost

Slovenija gre letos v prvo samostojno turistično sezono. Na razpolago ima 40.000 turističnih postelj ima. To ni veliko, prav zaradi tega se hočejo posebno truditi za kakovost.

Slovenski turistični minister Ingo Paš je ta teden v Celovcu predstavil turistične zmožljivosti Slovenije, ki je predvsem za avstrijskega gosta zela atraktivna. In to ne zaradi dokaj ugodnih cen in bližine, ampak tudi zaradi dokaj kakovostne ponudbe na raznih področjih, kot na primer kmečkemu turizmu in termalnih zdraviliščih. Pri zadnjih se Slovenija trudi za dogovor z avstrijskimi zavarovalnicami.

Tuji investitorji kažejo veliko zanimanje za vlaganje v slovenska turistična podjetja. Predvsem z italijanskimi partnerji je tozadevnospelo doseči prve dogovore; tako bo na primer obnovljen znani "Palace - Hotel" v Portorožu. Podobnih drugih skupnih projek-

Eno izmed novih grišč za golf nastaja na Bledu.

toj je že precej. Minister Ingo Paš to vrednoti kot zaupanje inozemstva v slovensko gospodarstvo, in "to da upati", je minister optimističen. Tudi avstrijski investitorji so že v Sloveniji, tako na primer v Rogaški Slatini.

Prijatelji golfa pa se lahko veselijo kar nekaj novih igrišč v Sloveniji. Eno izmed teh nastaja na Bledu, drugi dve pa v Čateških Toplicah ter Rogaški Slatini.

Kar se tiče varnosti hoče Slovenija v reklamni akciji dokazati, da je samostojna država, ki ni več v nobeni vojni nevarnosti. Minister Paš: "Ljudje deloma niso informirani in povezujejo vojno stanje v Bosni s Slovenijo. Danes lahko garantiramo za varnost in mir v državi.

Madžarska je po oddaljenosti bližje vojnemu področju kot Slovenija, mislim že, da to pove vse." S.K.

Igre s pirhi

Igre s pirhi so že od nekdaj igrali stari in mladi, najbolj so se jih veselili otroci. Danes so prišle že nekoliko v pozabo, ponekod pa jih še poznajo.

Sekanje pirhov s kovanci

Fantje so se pogodili takole: - seka se pirh "za prijeti". Novec se mora vsaj toliko zasaditi v pirh, da prebije lupino in obtiči v njem. Lastnik pirha ga drži v roki. - "za skriti" - Novec se mora skriti pod lupino. - "za skozi" - Novec se mora na drugi strani pirha pokazati iz lupine.

Kdor izvrši te pogoje, dobi pirh. Če ne uspe, ostane novec posestniku pirha.

Tolčenje pirhov

Vrh pirha - špica udari ob špico ali široki del-peta ob peto. Komur se pirh ob tolčenju ubije, ga izgubi. Za tolčenje si je treba izbrati pirh z močno lupino. Takega spoznamo po glasu. Ako potolčemo z njim po prednjih zobeh, mora močan pirh imeti čist glas. Za tolčenje in sekanje pirhov so bili nekdaj fantje odlično izurjeni.

Okraševanje izpihanih pirhov

Beli okraski na rdečem ozadju

1. Surova jajca dobro očistimo in osušimo.

2. Nanje narišemo okraske z voskom - s pisalko.

3. Jajca pustimo nekaj časa v naravnem barvilu (hladna surova jajca v hladnem barvilu).

4. Odlučimo vosek ali ga narahlo odstranimo z nožem.

5. Na obeh koncih jajca naredimo luknjice, skozi eno odprtino izpihnemo vsebino, da odteče skozi drugo.

6. Izpihanemu jajcu z voskom zamašimo odprtino ali pa vanju vtaknemo papirnat ali volnen zamašek, ali pleteno nitko, tako da lahko okrašeno pisanico obesimo kam na vidno mesto.

Ples na velikonočno nedeljo

Na velikonočno nedeljo (20.00) vabi Globaški časopis na ples k Šoštarju. Za ples igra ansambel "Marela".

ZADRUGA- market

UGODNE CENE
PESTRA IZBIRA
RAZNOVRSTNEGA BLAGA

Zadruga-market
BRNCA
Bistrica na Zili

Zadruga-market
ŠT. JAKOB V ROŽU
Ledince
Podravlje

Zadruga-market
KOTMARA VAS
Št. Janž v Rožu
Bilčovs

Zadruga-market
PLIBERK
Šmihel nad Pliberkom
Žvabek

Zadruga-market
ŠKOFIČE

Zadruga-market
ŽELEZNA KAPLA
Dobrla vas
Globasnica

ZADRUGA
GENOSSENSCHAFT

ZADRUGA H+G MARKET

Kmečko gospodarske zadruge ZADRUGA-MARKET

želijo vsem svojim strankam
lepe velikonočne praznike

O ZNAMENJU KRIŽA

Pri starih sredozemskih narodih je bila ustaljena navada, da so velike zločince, morske roparje in državne veleizdajalce kaznovali s smrtno kaznijo na križu. Kot državni veleizdajalec, češ da se je izkliceval za kralja, je bil po Pilatovi obsodbi proglašen tudi naš Zveličar. Saj je Pilat ukazal pritrditi na vrh križa tablico z napisom: „Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum“ (INRI) ali „Jezus nazaréški, kralj Judov“.

Križ (crux) je imel v prvem stoletju različne oblike. Po starih sporočilih je bil Kristus pribit na križ, ki je imel znamenje velike črke T. Ta črka je pri prvih kristjanih veljala za sveto znamenje. Po navadi so na prečni tram že prej razpeli obsojenčeve roke in so ga z njim vred potegnili na pokončni kol ter nato z žebli pribili ude. Smrt je bila silno mučna, ker so se raztegnile vse žile križanega. Kri je udarila v glavo in v srce. Krvavenje se je ob velikih ranah ustavilo in muke so trajale najmanj dvanajst ur. Rablji so jih skrajšali tako, da so ali s koli razbili ude ali pa s sulico prebodli srce, kar se je po poročilih evangelistov zgodilo tudi s križanim Zveličarjem.

Rimljani so poznali še drugačne oblike in znamenja križa. V rabi je bil tudi križ, ki je imel dva tramova v obliki velike črke X, „Andrejev križ“, ker je

na njem pretrpel mučeniško smrt apostol Andrej.

Posebno obliko je imel severni križ z dvema prečnima gredama, pozneje znan kot ruski križ. Tri prečne grede je pa nosil v kasnejših dobah tako imenovani papeški križ. Vse te oblike križa so do danes še v rabi pri heraldiki, za plemiške znake in pri oblikah za odlikovanja in svetinje. Že srednjeveški vladarji so v znak hrabrosti in časti podeljevali zlate križce, srebrne, z dragulji obsute ali brez njih, in podobne.

Že v drugem stoletju so kristjani priznavali križ za medsebojno spoznavalno znamenje in za znak krščanstva. Takrat je prišlo tudi v navado, da so se prekrizali, in sicer na zapadu od leve proti desni, na vzhodu pa od desne proti levi. Znamenje križa so začeli postavljati tudi na oltarje in so ga nosili tudi pred procesijami in pogrebnimi sprevodi.

V 5. stoletju so dodali h križu še podobo krvavečega jagnjeta, ki leži ob vzhodu. Cerkveni koncil v Carigradu je pa leta 680 vpeljal navado, upodabljati tudi znamenje še danes običajnega razpela.

Tako se je iz nekoč najbolj sramotnega znamenja za zločince, križa, razvila podoba in znamenja zmage ter vstajenja.

O vseh drugih praznikih v letu vemo, kakšen je izvor njih imen. Za praznike o Kristusovem trpljenju in vstajenju imajo pa različni narodi skoro vsak svoje ime.

Pri nas je že od nekdaj udomačeno ime: Velika noč. Nemci imenujejo te praznike „Ostern“, menda še po nekem starem germanskem božanstvu Ostara. Severni Slovani imajo lepo ime „Vstajenje“; Rusi se na ta praznik poljubijo s pozdravom „Hristos voskrese!“ ali „Kristus je vstal;“ Velika noč je za njih praznik Voskresenije.

Romanski narodi so vajeni imena, ki ima koren pash, odtod latinsko „pasha“ oziroma italijansko „pasqua“. Ti so najbližje prvotnemu imenu „pēsach“, ki prihaja iz hebrejščine ali iz kaldejščine „pisach“. Beseda pomeni „mimohod“. Izraelci so namreč obhajali dan, ko je šel angel Gospodov v deželo faraonov, kjer so živeli Izraelci

Ime in dan Velike noči

v Egiptovski sužnosti, da bi za kazen pomorili vse egipčanske prvorojence. Šel je pa mimo hiš, kjer so prebivali Izraelci in so v znak miru obarvali podboje hišnih vrat s krvjo zaklanega jagnjeta. Jagnje miru je postalo tudi znak Velike noči in angelov mimohod ali „pasha“ ime za velikonočne praznike.

Apostoli so krščansko Veliko noč obhajali že na dan prve obletnice Gospodove smrti. Potem se je ustalila navada, da so Izraelci praznovali ta dan ob prvi polni luni meseca nissana, ki bi bil naš marec. Po evangelistu Janezu je bil namreč Kristus križan na dan, ko so imeli navado žrtvovati jagnje za „pēsach“. Ta dan in marčna polna luna sta pa sovpadala.

Šele v kasnejših letih so praznik Velike noči prenesli na petek po polni luni, ker je bil petek dan Gospodove smrti. Polagama so ga zaradi posta prenesli na naslednjo nedeljo, ko se je zgodilo vstajenje. Na ta način so že prvi kristjani praznovali skupaj spomin trpljenja in vstajenja.

Dokončno je pa cerkveni zbor v Niceji leta 325 sklenil, naj se obhaja Velika noč na nedeljo po prvi pomladanski polni luni.

Velika noč je zaradi luninih sprememb premakljiv praznik, ki niha v razmahu 35 dni. Najbolj zgodnja Velika noč pade na dan 22. marca, najbolj pozna pa na dan 25. aprila.